

АКТИВ-АУДИТ
аудит та консалтинг

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА
незалежної Аудиторської фірми «АКТИВ-АУДИТ»
щодо річної фінансової звітності
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ГІДРОСЕНД»
станом на кінець дня 31 грудня 2020 року.

Цей Звіт незалежного аудитора адресується:

- Керівництву ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГІДРОСЕНД».

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГІДРОСЕНД» (надалі – Компанія), що складається з Балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 року, Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік, Звіту про власний капітал за 2020 рік та Звіту про рух грошових коштів за 2020 рік (прямим методом) і приміток до фінансової звітності, та інші пояснювальні примітки, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2020 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до вимог Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки з застереженням

Ми були призначені аудиторами фінансової звітності Компанії, що була складена станом на кінець дня 31.12.2019 р. та випустили модифікований аудиторський звіт щодо цієї фінансової звітності. Модифікація нашої думки щодо фінансової звітності, складеної станом на кінець дня 31.12.2019 р., була спричинена тим, що ми не брали участь в інвентаризації основних засобів, незавершених капітальних інвестицій та товарно-матеріальних цінностей станом на 31 грудня 2019 року, а отже ми не мали можливості отримати достатні докази про кількість та вартість основних засобів, незавершених капітальних інвестицій та товарно - матеріальних цінностей в процесі виконання інших аудиторських процедур на цю дату, а отже і на 01.01.2020 р.

Нерухоме майно та основні засоби Компанії балансовою вартістю 34 957 тис. грн. станом на 31.12.2020 р. обліковується, як і в 2019 році, за історичною вартістю, що, на нашу думку, відрізняється від її справедливої вартості. Якщо б Компанія зробила переоцінку нерухомого майна та основних засобів та визначила справедливу вартість такого майна, це призвело б до збільшення активів та капіталу Компанії. Вплив на показники Компанії визначення справедливої вартості майна може бути суттєвим, проте не всеохоплюючим.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки з застереженням.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувалися при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ми виконали обов'язки, що описані у розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених питань, служать основою висловлення нашої аудиторської думки із застереженням щодо фінансової звітності, що додається.

Собівартість продукції

Собівартість продукції Компанії складає 806 737 тис. грн., що у відношенні до обсягів реалізації складає близько 83%. Враховуючи це, ми визначили питання формування та включення витрат до собівартості як ключове.

Ми перевірили ефективність внутрішніх контролів Компанії стосовно визначення статей витрат, що включаються до собівартості продукції. Ми протестували розрахунки Компанії та перевірили доречність та точність вхідних даних, що використовуються в цих розрахунках.

Інформація щодо складу собівартості продукції наведена в Примітці «Доходи та витрати» до фінансової звітності.

Зобов'язання за короткостроковими кредитами

Станом на кінець звітного періоду Компанія обліковує фінансові зобов'язання за короткостроковими кредитами в національній та іноземній валюті. Станом на кінець дня 31 грудня 2020 року короткострокові кредити відображено у сумі 346 647 тис. грн.

На звітну дату заборгованість за короткостроковими кредитами Компанії складає близько 47% короткострокових зобов'язань Компанії та має значний вплив на його фінансовий стан та результати діяльності. Враховуючи це, ми визначили питання розкриття заборгованості за кредитами, як ключове.

Ми перевірили умови кредитів та відповідність відображення даних в обліковій системі. Ми протестували розрахунки відсотків та перевірили доречність та точність вхідних даних, що використовуються в цих розрахунках. Ми оцінили класифікацію кредитів в складі короткострокових зобов'язань.

Інформація щодо зобов'язань за кредитами наведена у Примітці 13 до фінансової звітності.

Пояснювальний параграф

Операційне середовище та епідеміологічна ситуація

Звертаємо увагу на політичні та економічні зміни в Україні, які впливали та можуть впливати на діяльність Компанії, про які йдеться у Примітці «Безперервна діяльність» до фінансової звітності Компанії.

Фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінським персоналом можливого впливу умов здійснення діяльності на операції та фінансовий стан Компанії. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від цієї оцінки. Вплив таких майбутніх змін на операції та фінансовий стан Компанії може бути суттєвим.

Також, звертаємо увагу на обставини які існують на день випуску цього звіту, пов'язані з епідеміологічною ситуацією у світі і в Україні зокрема, в результаті чого обмежується та

призупиняється діяльність суб'єктів господарювання. Інформація розкрита у Примітці «Безперервна діяльність» до фінансової звітності Компанії.

Термін дії та наслідки цих обставин ми не можемо спрогнозувати. Фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінським персоналом можливого впливу умов здійснення діяльності на операції та фінансовий стан Компанії. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від цієї оцінки. Вплив таких майбутніх змін, пов'язаних з епідеміологічною ситуацією, на операції та фінансовий стан Компанії може бути суттєвим.

Нашу думку не було модифіковано щодо цих питань.

Інформація, що не є фінансовою звітністю та звітом аудитора щодо неї

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка повинна міститись в Звіті про управління ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГІДРОСЕНД» за 2020 рік (надалі – Звіти про управління), але не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї.

Ми розглянули питання, що містяться в Звіті про управління, стосовно:

- організаційної структури та опису діяльності Компанії
- результатів діяльності Компанії;
- ліквідності та зобов'язань Компанії;
- екологічних аспектів діяльності Компанії;
- соціальних аспектів та кадрової політики Компанії;
- ризиків, притаманних діяльності Компанії;
- досліджень та інновацій Компанії;
- фінансових інвестицій Компанії;
- перспектив розвитку Компанії;

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Ми не виявили таких фактів, які потрібно було б включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та вимог Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями (Збори учасників), несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик не виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі.
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Управлінському персоналу, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей Звіт незалежного аудитора, є Буянов Сергій Анатолійович.

Підписано від імені аудиторської фірми Товариство з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «АКТИВ-АУДИТ» (номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, розділи «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес» - 2315)

Директор

номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (розділ «Аудитори») – 100062

Партнер завдання з аудиту аудитор

номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (розділ «Аудитори») – 100060

Місцезнаходження: м. Київ, вул. Генерала Наумова, 23-б
Фактичне місце розташування: м. Київ, вул. М. Грінченка, 4
Тел. (044) 498 56 52, тел./факс (044) 521 40 07

31 травня 2021 року

В.М.Мніщенко

С.А. Буянов

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Гіросенд"**
 Територія **Україна 27552, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, смт Власівка**
 Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю**
 Вид економічної діяльності **Виробництво олії та тваринних жирів**
 Середня кількість працівників **1 237**
 Адреса, телефон **вулиця Молодіжна, буд. 65, смт. Власівка, м. СВІТЛОВДСЬК, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 27552, 52143 (05236)**

Дата (рік, місяць, число)	2021 р. 10 м. 31 д. 2020
за КОАТУУ	3510945300
за КОПФГ	240
за КВЕД	10.41

КОДИ	10.41
------	-------

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	15	29
первісна вартість	1001	150	174
накопичена амортизація	1002	135	145
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18 982	30 045
Основні засоби	1010	42 411	34 957
первісна вартість	1011	121 671	122 350
знос	1012	79 260	87 393
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	61 408	65 031
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	109 986	598 666
Виробничі запаси	1101	73 128	210 406
Незавершене виробництво	1102	9 098	372 209
Готова продукція	1103	25 272	13 206
Товари	1104	2 488	2 845
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	281 691	189 043
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	49 271	63 680
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	4 150
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	41 381	5 853
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 170	6 960
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	5 170	6 960
Витрати майбутніх періодів	1170	12	189
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	36 222	86 906
Усього за розділом II	1195	523 733	955 447
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	585 141	1 020 478

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 044	17 044
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	203 057	266 362
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	220 101	283 406
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 949	346 647
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	186 126	200 452
розрахунками з бюджетом	1620	7 829	8 565
у тому числі з податку на прибуток	1621	7 466	8 241
розрахунками зі страхування	1625	217	213
розрахунками з оплати праці	1630	806	770
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	122 051	175 004
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 106	1 267
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	27 956	4 154
Усього за розділом III	1695	365 040	737 072
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	585 141	1 020 478

Керівник
 Головний бухгалтер
 Фošій Олександр Миколайович
 Чорна Людмила Іванівна

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Гідросенд"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
34996776		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	966 507	1 702 830
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(806 737)	(1 501 328)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	159 770	201 502
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	36 498	54 641
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(10 678)	(9 915)
Витрати на збут	2150	(67 538)	(109 209)
Інші операційні витрати	2180	(37 636)	(30 403)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	80 416	106 616
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(797)	(5 373)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	79 619	101 243
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(15 786)	(19 137)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	63 833	82 106
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	63 833	82 106

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	980 795	1 102 279
Витрати на оплату праці	2505	28 412	27 446
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 591	5 469
Амортизація	2515	8 143	17 080
Інші операційні витрати	2520	165 688	205 210
Разом	2550	1 188 629	1 357 484

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Олександр
Миколайович
ЕП ЧОРНА
ЛЮДМИЛА
ІВАНІВНА

Фощій Олександр Миколайович

Чорна Людмила Іванівна

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Гідросенд"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
34996776		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2020** р.

Форма №3 Код за ДКУД **1801004**

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 127 274	1 834 226
Повернення податків і зборів	3005	72 070	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	343	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	9 881	16 697
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 284	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	95	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	473 826	384 922
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 493 706)	(1 715 122)
Праці	3105	(22 242)	(21 328)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(6 091)	(5 808)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(21 969)	(20 762)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(14 039)	(14 885)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(7 930)	(5 876)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(35 045)	(41 339)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(16)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(428 129)	(270 528)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-322 425	160 958
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	537 561	539 472
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	212 749	703 290
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(702)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	324 110	-163 818
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1 685	-2 860
Залишок коштів на початок року	3405	5 170	6 935
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	105	1 095
Залишок коштів на кінець року	3415	6 960	5 170

Керівник

Головний бухгалтер

Фощій
Олександр
Миколайович

ЕП ЧОРНА
ЛЮДМИЛА
ІВАНІВНА

Фощій Олександр Миколайович

Чорна Людмила Іванівна

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Гідросенд"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
34996776		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про власний капітал
за Рік 2020 р.

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	17 044	-	-	-	203 057	-	-	220 101
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	17 044	-	-	-	203 057	-	-	220 101
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	63 833	-	-	63 833
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(528)	-	-	(528)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	63 305	-	-	63 305
Залишок на кінець року	4300	17 044	-	-	-	266 362	-	-	283 406

Керівник

Фощій Олександр Миколайович

Головний бухгалтер

Чорна Людмила Іванівна

Олександр
Миколайович
ЕП ЧОРНА
ЛЮДМИЛА
ІВАНІВНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

29.11.2000 N 302 (у редакції наказу Міністерства фінансів України

від 28.10.2003 N 602)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Дата (рік, місяць, число)	2020	12	31
за ЄДРПОУ	34996776		
за КОАТУУ	3510945300		
за СПОДУ	0		
за КОПФГ	240		
за КВЕД	10.41		

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Гідросенд"

Територія Україна 27532, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, смт Власівка

Орган державного управління

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Виробництво олії та тваринних жирів

Одиниця виміру: тис.грн.

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

за 2020 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік			Залишок на кінець року			
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація	первісна (переоцінена) вартість	накопиченої амортизації			первісна (переоцінена) вартість	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Права користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Права користування майном	020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Права на комерційні позначення	030	54	42	-	-	-	-	-	3	-	-	-	54	45			
Права на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Авторське право та суміжні з ним права	050	93	93	24	-	-	-	-	6	-	-	-	117	99			
Інші нематеріальні активи	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Разом	070	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	1			
Гудвіл	080	150	135	24	-	-	-	-	10	-	-	-	174	145			
Гудвіл	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Із рядка 080 графа 14																(081)	
вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності																	(082)
вартість оформлених у заставу нематеріальних активів																	(083)
вартість створених підприємством нематеріальних активів																	(084)
вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань																	(085)
Із рядка 080 графа 15																	
накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності																	

Із рядка 080 графа 14

вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

вартість оформлених у заставу нематеріальних активів

вартість створених підприємством нематеріальних активів

вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань

Із рядка 080 графа 15

накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибудовано за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		У тому числі			
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісна (переоцінена) вартість	знос	первісною (переоціненою) вартістю	знос			первісною (переоціненою) вартістю	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будинки, споруди та передавальні пристрої	120	41127	9769	-	-	-	-	-	2406	-	-	-	41127	12175	-	-	-	-
Машини та обладнання	130	79391	68510	183	-	-	-	-	5079	-	-	-	79574	73589	-	-	-	-
Транспортні засоби	140	86	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	86	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (мебел)	150	620	448	-	-	-	-	-	152	-	-	-	620	600	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Багаторічні насадження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бібліотечні фонди	190	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Малоцінні необоротні матеріальні активи	200	447	447	496	-	-	-	-	496	-	-	-	943	943	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна тара	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	260	121671	79260	679	-	-	-	-	8133	-	-	-	122350	87393	-	-	-	-

Із рядка 260 графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності

вартість оформлених у заставу основних засобів

залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)

первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів

основні засоби орендованих цілих майнових комплексів

вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утрачених унаслідок надзвичайних подій

вартість основних засобів, придбаних за рахунок шльового фінансування

знос основних засобів, що взяті в операційну оренду

вартість основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю

- (261)
- (262)
- (263)
- (264)
- (2641)
- (265)
- (2651)
- (266)
- (267)
- (268)
- (269)

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
Капітальне будівництво	280	8633	8926
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	2711	20719
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	412	400
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	10	-
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320	-	-
Інші	330	-	-
Разом	340	11766	30045

Із рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)
(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
А. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
Б. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	-	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	-	-
Разом (розд.А + розд.Б)	420	-	-	-

3 рядка 1035 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:
за собівартістю

(421)

за справедливою вартістю

(422)

за амортизованою собівартістю

(423)

3 рядка 1160 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Поточні фінансові інвестиції відображені:
за собівартістю

(424)

за справедливою вартістю

(425)

за амортизованою собівартістю

(426)

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
I	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	-	-
Операційна курсова різниця	450	4747	5110
Реалізація інших оборотних активів	460	28949	26412
Штрафи, пені, неустойки	470	47	27
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	-	-
Інші операційні доходи і витрати	490	2755	6087
у тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	40
непродуктивні витрати і втрати	492	X	69
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	702
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	-	95
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	-	-
Безоплатно одержані активи	610	-	X
Списання необоротних активів	620	X	-
Інші доходи і витрати	630	-	-

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)
 Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними (бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами
 Із рядків 540-560 гр. 4 фінансові витрати, уключені до собівартості активів

(631)	-	
(632)	-	%
(633)	-	

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року	
		2	3
Готівка	640	-	-
Поточний рахунок у банку	650	6960	-
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	-	-
Грошові кошти в дорозі	670	-	-
Еквіваленти грошових коштів	680	-	-
Разом	690	6960	

3 рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) Грошові кошти, використання яких обмежено (691) -

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	додаткові відрахування				
	2	3	4	5	6	7	8	9
I								
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	1106	2950	-	2789	-	-	1267
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
	760	-	-	-	-	-	-	-
	770	-	-	-	-	-	-	-
Резерв сумнівних боргів	775	213	40	-	-	-	-	253
Разом	780	1319	2990	-	2789	-	-	1520

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка
I	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	180307	-	-
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	810	2720	-	-
Паливо	820	-	-	-
Тара і тарні матеріали	830	18714	-	-
Будівельні матеріали	840	1624	-	-
Запасні частини	850	6833	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	-	-	-
Поточні біологічні активи	870	-	-	-
Малоцінні та швидкозношувані предмети	880	208	-	-
Незавершене виробництво	890	372209	-	-
Готова продукція	900	13206	-	-
Товари	910	2845	-	-
Разом	920	598666	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів: відображених за чистою вартістю реалізації переданих у переробку оформлених в заставу переданих на комісію

(921)
(922)
(923)
(924)
(925)
(926)

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02)

З рядка 1200 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) запаси, призначені для продажу

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

ІХ. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
I	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	189043	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	5853	-	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) -
(952) -

Х. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Виявлено (списано) за рік нестачі і втрат	960	-
Визнано заборгованістю винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточне рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	-

ХІ. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовникам	1130	-
з авансів отриманих	1140	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними будівельними контрактами	1160	-

ХІІ. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
І	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	15786
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	-
на кінець звітного року	1225	-
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	-
на кінець звітного року	1235	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	15786
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	15786
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

ХІІІ. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
І	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	8143
Використано за рік - усього	1310	-
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	-
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	-
з них машини та обладнання	1313	-
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	-
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	-
	1316	-
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю										Обліковуються за справедливою вартістю														
		залишок на початок року			надійшло за рік		вибуло за рік		втрачено		вигоди		залишок на кінець року		залишок на початок року			залишок на кінець року								
		первісна вартість	накопичена амортизація	4	первісна вартість	накопичена амортизація	6	первісна вартість	накопичена амортизація	7	накопичена амортизація за рік	8	втрата від зменшення корисності	9	вигоди від відновлення корисності	10	первісна вартість	накопичена амортизація	12	залишок на початок року	13	зміни вартості за рік	15	вибуло за рік	16	залишок на кінець року
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17										
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:																										
робоча худоба	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1420	-	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1421	-	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1422	-	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	1423	-	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1424	-	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Із рядка 1430 графа 5 і графа 14 вартість біологічних активів, придбаних за рахунок сільового фінансування (1431) -

Із рядка 1430 графа 6 і графа 16 залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів, утраних унаслідок незвичайних подій (1432) -

Із рядка 1430 графа 11 і графа 17 балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності (1433) -

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи рослинництва - усього	1500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1512	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
сосяшник	1513	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
ріпак	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фабричні)	1515	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
у тому числі:										
приріст живої маси - усього	1530	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
свиней	1532	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
молоко	1533	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
вовна	1534	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибництва	1538	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
1539	-	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом	1540	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-

Керівник

ЕП ФОШІЙ
Олександр
Миколайович

ФОШІЙ Олександр Миколайович

ЕП ЧОРНА
ЛЮДМИЛА
ІВАНІВНА
КОД 34906776

Чорна Людмила Іванівна

Товариство з обмеженою відповідальністю

« Гідросенд »

Пояснювальна записка до річної фінансової звітності за 2020 рік

Товариство створено з метою отримання прибутку відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Законів України «Про господарські товариства», «Про власність», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших чинних нормативно-правових актів України. Товариство створено з метою здобуття прибутку від виробничої та інших видів діяльності у відповідності з Законами України в інтересах своїх засновників.

Товариство створене та зареєстроване 09.07.2007р. року за адресою: Кіровоградська обл., м.Світловодськ, смт. Власівка, вул.Молодіжна, 65. Товариство здійснює свою діяльність на підставі Статуту, нова редакція якого затверджена рішенням учасника від 11.07.2020 року. Статут ТОВ «Гідросенд» розроблено та зареєстровано у відповідності з вимогами чинного законодавства. Власником та кінцевим бенефіціаром компанії ТОВ «Гідросенд» є фізична особа – Король Ірина Федорівна.

Статутний фонд Товариства становить 17 044,0 тис. гривень.

Товариство є юридичною особою, діє на принципах повного господарського розрахунку та самоокупності, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в банках, печатку, штампи. Майно Товариства складається з обігових коштів, що належать йому на праві власності, а також основних фондів, що використовуються Товариством для забезпечення власної підприємницької діяльності.

Філій та інших структурних підрозділів Товариство не має.

Товариство складає фінансову звітність згідно вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV щодо складання фінансової звітності. Ця фінансова звітність Товариства включає: Баланс (форма № 1), Звіт про фінансові результати (форма № 2), Звіт про рух грошових коштів (форма №3), Звіт про власний капітал (форма №4), Примітки до річної фінансової звітності (форма №5), складені станом на 31.12.20 року.

Середня кількість працівників Товариства за 2020 рік становить 237 осіб.

Відповідальним за фінансово-господарську діяльність Компанії в 2020 році були:

Директор Товариства – Фоцій Олександр Миколайович.

Головний бухгалтер – Чорна Людмила Іванівна.

Ведення бухгалтерського обліку

Згідно зі Статутом Товариство самостійно складало баланс, проводило бухгалтерський і статистичний облік та формувало звітність відповідно до законодавства України.

Фінансовий рік Товариства збігається з календарним роком.

За достовірність бухгалтерської звітності несуть особисту відповідальність директор та головний бухгалтер.

Бухгалтерський облік здійснювався бухгалтерією, яку очолює головний бухгалтер, компетенція якого визначається законодавством України. На нього покладається відповідальність за дотримання встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, своєчасне подання бухгалтерської звітності.

В Товаристві всі ділянки обліку автоматизовані. Облік ведеться у комп'ютерній програмі «1С: Підприємство».

Реєстрація операцій в регістрах бухгалтерського обліку здійснювалась на підставі первинних документів.

В 2020 році при відображенні господарських операцій в бухгалтерському обліку Товариство використовувало План рахунків та Інструкцію по використанню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999р.(далі – Інструкція про застосування Плану рахунків).

Основні принципи, методи і процедури, які використовуються Товариством для формування та надання фінансової звітності у 2020 році зафіксовані в Наказі про облікову політику Товариства.

Звітна дата та звітний період

Датою фінансової звітності за 12 місяців 2020 року є кінець дня 31 грудня 2020 року. Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається період з 01 січня по 31 грудня 2020 року.

Функціональна валюта, валюта подання фінансової звітності та одиниця її виміру

Фінансова звітність представлена в українській гривні, що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності ТОВ «Гідросенд». Уся фінансова інформація, представлена в українських гривнях, округлюється до найближчої тисячі, якщо не зазначене інше.

Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті.

Принципи оцінок

Фінансова звітність була підготовлена з використанням принципу обліку по історичній вартості. Крім справедливої вартості.

Товариство подає фінансову звітність (крім інформації про рух грошових коштів) за принципом нарахування.

Безперервність діяльності

Підприємство здійснює свою основну діяльність на території України. Закони та нормативні акти, які впливають на операційне середовище в Україні, можуть швидко змінюватися. Подальший економічний розвиток залежить від спектру ефективних заходів, які вживаються українським Урядом, а також інших подій, які перебувають поза зоною впливу Товариства.

Такою подією на початку 2020 року стала пандемія, викликана поширенням корона вірусу COVID-19. Спалах коронавірусу (COVID-19) був оголошений надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я, що має міжнародне значення, адже вірус поширився у багатьох країнах та на різних територіях.

Перший випадок коронавірусу був виявлений в Україні 3 березня 2020 року. Щоб запобігти поширенню вірусу COVID-19 в Україні, у березні 2020 року уряд України запровадив тимчасові обмеження на державному кордоні, забезпечив скасування функціонування регулярного транспорту та ввів інші обмеження на період загальнодержавного карантину. Залежно від подальшої епідеміологічної ситуації, пов'язаних з пандемією, обмежувальні заходи можуть бути скасовані або продовжені. Під час пандемії діяльність Товариства не була зупинена.

Станом на кінець 2020 року вплив COVID-2019 є незначним. Спалах COVID-19 і пов'язані з ним ризики протягом 2020 року не мали суттєвого впливу на бухгалтерський облік та фінансову звітність Товариства. Керівництво Товариства визначило, що ці події є некорегуючими по відношенню до фінансової звітності за 2020 рік. Відповідно, фінансовий стан на 31.12.2020 і результати діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, не були скориговані на вплив подій, пов'язаних з COVID-19.

Товариство офіційно може працювати і тому працює у нормальному режимі. Керівництво компанії організувало цілий комплекс заходів щодо запобігання захворювань та поширення інфекції в межах Товариства (віддалені роботи, використання захисних масок тощо). Ми можемо фінансувати свої потреби готівкою за рахунок діяльності, але у

випадку, якщо потрібна додаткова ліквідність, ми зможемо фінансувати її за рахунок короткострокових позик.

Вплив на економіку спалаху коронавірусу (COVID-19) в цілому є значним, а високий ступінь невизначеності щодо сценарію розгортання подій і строків подолання пандемії суттєво ускладнює прогнозування майбутнього.

Не можна виключати, що ця ситуація може вплинути на економічний розвиток з потенційними наслідками, які ще не піддаються кількісній оцінці, а також і на прибутковість Товариства, в основному через операційний дохід та витрати, пов'язані з оцінкою ризику. Після спалаху COVID-19 Товариство продовжує ретельно стежити за ситуацією та вживає запобіжних заходів відповідно до рекомендацій ВОЗ та місцевих органів влади.

Фінансова звітність була підготовлена на основі припущення про безперервність діяльності Товариства, у відповідності до якого реалізація активів та погашення зобов'язань відбувається в ході її звичайної діяльності, що триває. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, коли Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

Порівняльна інформація

Товариство розкриває порівняльну інформацію стосовно попереднього періоду щодо всіх сум, наведених у фінансовій звітності поточного періоду та подає звіт про фінансові результати та відповідні пояснення до річної фінансової звітності.

Суттєвість

З метою визначення суттєвості окремих об'єктів обліку і господарських операцій та відображення інформації у фінансовій звітності Товариство застосовує такі межі суттєвості:

№ п/п	Об'єкт обліку	Межа суттєвості	База застосування межі
1.	Виправлення помилок попередніх звітних періодів		
	- для активів, зобов'язань	2%	Від підсумку, відповідно, всіх активів, зобов'язань
	- для доходів	1%	Чистий дохід від реалізації
	- для витрат	1%	Собівартість реалізованої пр.
2.	Переоцінка активів та визначення втрат від зменшення корисності активів	10%	Відхилення залишкової вартості об'єктів від їх справедливої вартості

Використання суджень та припущень для оцінки

При підготовці фінансової звітності були застосовані ряд оціночних суджень та припущень, які впливають на величину активів та зобов'язань, відображених у звітності. Встановлені припущення та судження ґрунтуються на історичному досвіді, поточних та очікуваних економічних умовах та іншій доступній інформації. Судження, що найбільш суттєво впливають на суми визнані у фінансовій звітності та оцінка значення яких може стати причиною коригувань балансової вартості активів та зобов'язань в наступному фінансовому році включають:

- Строк експлуатації основних засобів;
- Знецінення активів;
- Судові спори.

Суттєві положення облікової політики

Основні засоби

Визнання, оцінку та облік основних засобів здійснювати у відповідності з НП(С)БО 7 «Основні засоби». Основним засобом визнається актив, якщо термін його корисного

використання (експлуатації) більше року, а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 6 000 гривень (без ПДВ).

Вважати матеріальні активи з терміном корисного використання (експлуатації) понад один рік вартістю менше 6 000,0 грн. (без ПДВ), з 01.06.20 р. – менше 20 000,0 грн (без ПДВ) іншими необоротними матеріальними активами. Знос малоцінних необоротних матеріальних активів нараховувати в розмірі 100% їх вартості в першому місяці експлуатації таких об'єктів.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Вартість програмного забезпечення, яке придбано разом з електронно-обчислювальними машинами, іншими машинами для автоматичного оброблення інформації, яке неможливо використовувати окремо від таких засобів, включається до первісної вартості придбаних ЕОМ та інших машин для автоматичного оброблення інформації, з наступною амортизацією таких витрат у складі таких основних засобів.

Переоцінка основних засобів проводиться при наявності суттєвого відхилення залишкової вартості об'єктів обліку від їх справедливої вартості.

зменшенням додаткового капіталу по дооцінці.

Амортизація основного засобу у бухгалтерському обліку нараховується із застосуванням прямолінійного методу протягом строку корисної експлуатації об'єкта, з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.

Товариство встановлює такі групи основних засобів та строки корисної експлуатації

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 – земельні ділянки	-
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 – будівлі	20
споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 – машини та обладнання	5-10
З них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 6000 гривень	5
група 5 – транспортні засоби	5-8
група 6 – інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	12

Вартість об'єктів основних засобів відноситься на витрати шляхом нарахування амортизації протягом строку корисного використання такого активу.

Для кожного об'єкту основних засобів встановлюється свій очікуваний строк корисного використання. В деяких випадках, очікуваний строк корисного використання може бути меншим, аніж строк економічної служби активу в силу специфіки очікуваної корисності активу для Товариства. Розрахункова оцінка строку корисного використання активу проводиться із застосуванням професійного судження, заснованого на досвіді роботи Товариства з аналогічними активами, та підтверджується постійно діючою комісією. Очікуваний строк корисного використання регулярно (не рідше одного разу на рік) перевіряється, і, при необхідності, переглядається.

Інвентаризація основних засобів обов'язково проводиться раз на рік перед складанням річної фінансової звітності.

Метод амортизації та строк корисної експлуатації основних засобів можуть переглядатися за результатами інвентаризації.

Під час розрахунку вартості, яка амортизується, ліквідаційна вартість основних засобів прирівнюється до нуля. Знос на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується.

Непридатні для подальшого використання частини основних засобів визнаються в складі запасів і в подальшому реалізуються як брухт.

Витрати на ремонт та обслуговування відносяться до складу витрат того періоду, коли такі витрати були понесені.

У вартість незавершених капітальних інвестицій включені аванси, видані на капітальне будівництво і придбання основних засобів.

Інвестиційна нерухомість

Товариство визнає інвестиційну нерухомість у відповідності з вимогами НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».

Інвестиційна нерухомість визнається активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому від її використання економічні вигоди у вигляді орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, та її первісна вартість може бути достовірно визначена.

Придбана (створена) інвестиційна нерухомість зараховується на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку інвестиційної нерухомості є земельна ділянка, будівля (частина будівлі) або їх поєднання, а також активи, які утворюють з інвестиційною нерухомістю цілісний комплекс і в сукупності генерують грошові потоки.

Вартість інвестиційної нерухомості в балансі відображається окремою статтею.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи визнаються та ідентифікуються у відповідності до НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Нематеріальні активи придбані або створені Товариством зараховуються на баланс за собівартістю.

Після первісного визнання, Товариство оцінює нематеріальний актив за моделлю «собівартості», це модель, коли нематеріальні активи відображаються за собівартістю з вирахуванням накопиченої амортизації або будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Товариство застосовує прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

Ліквідаційну вартість нематеріального активу з визначеним строком корисної експлуатації Товариство приймає за нуль.

Товариство встановлює такі групи нематеріальних активів та строки корисної експлуатації:

Групи	Строк дії права користування
група 1 – права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, правовстановлюючого геологічною та іншою інформацією про природне середовище)	Відповідно до документа

Групи

Строк дії права користування

група 2 – права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 3 – права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 4 – права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 5 років
група 6 – інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа

Інвентаризація нематеріальних активів обов'язково проводиться раз на рік перед складанням річної фінансової звітності. Станом на 01.01.2020 та 31.12.2020 року Товариство обліковує нематеріальні активи.

3.3. Запаси

Товарно-матеріальні цінності визнаються, оцінюються та обліковуються згідно вимог НП(С)БО 9 «Запаси».

Компанії класифікують запаси:

- виробничі запаси;
- незавершене виробництво;
- готова продукція;
- товари.

При відпуску запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за періодичною середньозваженою собівартістю.

Аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей здійснюється в оборотно-сальдових відомостях у кількісно-сумарному вираженні в розрізі номенклатури.

Синтетичний облік запасів ведеться в сумарному вираженні.

Операції з малоцінними предметами (активами), що передаються в експлуатацію, відображаються по місцях експлуатації. Кількісний та вартісний облік об'єктів малоцінних предметів ведеться в оборотно-сальдових відомостях. У місцях зберігання аналітичний облік запасів здійснюють матеріально відповідальні особи в натуральних та вартісних вимірниках.

Фінансові інструменти.

Фінансові інвестиції відображаються в обліку та звітності у відповідності до НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» з урахуванням вимог НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти».

Товариство вважає фінансовим інструментом будь-який контракт, який приводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу, у іншого суб'єкта господарювання.

Товариство визнає фінансовим активом будь-який актив, що є:

- грошовими коштами;
- інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив та обмінювати фінансові інструменти;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться власними інструментами капіталу.

Товариство визнає фінансовим зобов'язанням будь-яке зобов'язання, що є:

- контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інші фінансові активи іншому суб'єкту господарювання або обмінювати фінансові активи та фінансові зобов'язання;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться власними інструментами капіталу.

Грошові кошти Товариства та їх еквіваленти включають кошти в банках і касі.

Для цілей звіту про рух грошових коштів Товариства грошові кошти та їх еквіваленти складаються з коштів в банках і касі в функціональній валюті представлення фінансової звітності.

З метою обліку та складання фінансової звітності грошові кошти та їх еквіваленти класифікуються як оборотні активи до яких відносяться:

- кошти в касі;
- кошти на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій;
- кошти в дорозі;

Фінансові інструменти класифікуються виходячи з очікуваного строку їх корисного використання.

Операційний цикл Товариства дорівнює дванадцяти місяцям і визнається як час між придбанням активів для переробки та реалізацією їх у грошові кошти або еквіваленти грошових коштів.

Актив класифікується як поточний, якщо:

- Товариство сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;
- Товариство утримує актив в основному з метою продажу;
- Товариство сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;

- актив є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмеження щодо їх використання.

Інші активи класифікуються як непоточні.

Зобов'язання класифікується як поточне, якщо:

- Товариство сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу;
- Товариство утримує це зобов'язання в основному з метою продажу;
- зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;

- Товариство не має права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум дванадцяти місяців після звітного періоду.

Інші зобов'язання класифікуються як непоточні.

Грошові потоки, пов'язані з усіма короткостроковими фінансовими активами або зобов'язаннями та довгостроковими фінансовими активами, які є несуттєвими за вартістю, не дисконтуються, оскільки вплив дисконтування є несуттєвим.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою собівартістю відображаються за вартістю, визначеною при первісному визнанні у випадках, коли відхилення від амортизованої вартості є несуттєвими. Усі різниці, що виникають між обліковою вартістю та амортизованою вартістю (дисконти, премії) відображаються у складі витрат/доходів в періоді погашення таких активів або зобов'язань.

Для довгострокової дебіторської заборгованості справедливою вартістю є амортизована собівартість із застосуванням методу ефективного відсотка.

Для довгострокової кредиторської заборгованості справедливою вартістю є амортизована собівартість із застосуванням методу ефективного відсотка.

Довгострокові забезпечення з терміном виконання понад 12 місяців з дати балансу відображаються за теперішньою вартістю видатків, які, як очікується, будуть потрібні для погашення зобов'язання, коли вплив дисконтування є суттєвим.

У складі фінансової звітності дебіторська заборгованість відображається за чистою вартістю реалізації, яка передбачає виключення з балансової вартості дебіторської заборгованості суми зменшення корисності, яка визнана у складі витрат шляхом створення резерву сумнівних боргів.

Резерв сумнівних боргів створюється відносно дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за методом абсолютної суми сумнівної заборгованості.

Доходи

Товариство застосовує НП(С)БО 15 «Дохід» до обліку доходу, який виникає в результаті таких операцій і подій :

- продаж товарів;
- надання послуг;
- використання активів Товариства іншими сторонами, результатом чого є отримання відсотків, роялті та дивідендів.

Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Дохід від продажу товарів визнається в разі задоволення всіх наведених далі умов:

- Товариство передало покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на товар;
- за Товариством не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка, як правило, пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими товарами;
- суму доходу можна достовірно оцінити;
- ймовірно, що до Товариства надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією;
- витрати, які були або будуть, понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дохід від надання послуг визнається в разі задоволення всіх наведених далі умов:

- можна достовірно оцінити суму доходу;
- є ймовірність надходження до Товариства економічних вигід, пов'язаних з операцією;
- можна достовірно оцінити ступінь завершеності операції на кінець звітного періоду;
- можна достовірно оцінити витрати, понесені у зв'язку з операцією, та витрати, необхідні для її завершення.

Ступінь завершеності операції визначається методом огляду виконаної роботи.

Витрати

Витрати підприємства визнаються та обліковуються у відповідності до НП(С)БО 16.

Доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку і звітності в момент їх виникнення за принципами нарахування та відповідності незалежно від дати надходження чи сплати коштів.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Якщо актив забезпечує одержання економічних вигід протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного та раціонального розподілу його вартості між відповідними звітними періодами.

У випадках коли первинні документи, що підтверджують витрати, здійсненні у попередніх звітних періодах, підписані в поточному періоді, така операція визнається зміною облікових оцінок та відображається у складі витрат поточного періоду.

Дивіденди

Дивіденди визнаються в момент, коли їхня виплата є юридично обгрунтованою. Рішення про виплату дивідендів приймається учасником Товариства. Аналітичний облік дивідендів ведуть окремо за кожним учасником.

Витрати на позики

У відповідності до НП(С)БО 31 «Фінансові витрати» Товариство визнає витрати на позики, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу і є собівартістю такого активу та інші витрати на позики, які визнаються як витрати.

Всі процентні і інші витрати по позикових коштах, що не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва або виробництва активу, що відповідає визначеним вимогам, списуються у витрати по мірі їх виникнення.

Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Забезпечення визнаються, коли в результаті певної події в минулому Товариство має юридичні або добровільно взяті на себе зобов'язання, для врегулювання яких з великим ступенем ймовірності буде потрібний відтік ресурсів, які втілюють у собі майбутні економічні вигоди, а також суму зобов'язання можна достовірно визначити.

Товариство визнає забезпечення у відповідності до НП(С)БО 11 «Зобов'язання».

Умовні активи та зобов'язання визнаються Товариством у відповідності до НП(С)БО 11 «Зобов'язання».

Умовними активами Товариство визнає можливі активи, які виникають внаслідок минулих подій і існування яких підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, котрі не повністю контролюються Товариством.

Умовними зобов'язаннями Товариство визнає можливі зобов'язання, які виникають внаслідок минулих подій і існування яких підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, котрі не повністю контролюються Товариством або це можуть бути існуючі зобов'язання, які виникли в результаті минулих подій, але вибуття ресурсів щодо їх погашення є малоімовірним та сума їх не може бути достовірно оцінена.

Оренда

Товариство застосовує НП(С)БО 14 «Оренда» проводячи операції, що передбачають угоди, згідно з якими орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу. Товариство класифікує операції з оренди як операційну оренду та фінансову оренду.

Облік, визнання та розкриття інформації про операції з оренди проводиться Товариством у відповідності з НП(С)БО 14 «Оренда».

Пов'язані сторони

Товариство, у відповідності до НП(С)БО 23 «Розкриття інформації про зв'язані сторони», розкриває у фінансовій звітності інформацію, необхідну для привернення уваги до можливого впливу на фінансовий стан і на прибуток чи збиток, спричиненого існуванням зв'язаних сторін, а також операціями та залишками заборгованості.

Зв'язаними особами Товариства вважають фізичних або юридичних осіб за такими ознаками:

- фізична особа або близький родич такої фізичної особи, що контролює Товариство – має суттєвий вплив або є членом провідного управлінського персоналу;
- юридична особа, що контролює Товариство – має суттєвий вплив або є членом провідного управлінського персоналу;

- юридична особа, що перебуває під спільним контролем разом з Товариством;
- інше, передбачене НП(С)БО 23.

До пов'язаних осіб в звітному періоді та в 2019 році відносяться ключовий управлінський персонал -керівник та головний бухгалтер Товариства, власник Товариства а також:

1. ПП «ВІКТОР і К»;
2. . ФОП Король І.Ф.;
3. ТОВ «АГРОІНВЕСТ 9»;
4. Сільськогосподарський кооператив «ІСКРА»;
5. ТОВ «СЕМАЛЬ»

Протягом звітного періоду з власником Товариства, ФОП Король І.Ф., ТОВ «АГРОІНВЕСТ 9» операції не здійснювались. Протягом звітного періоду Товариство погасило позику ПП «ВІКТОР і К» в сумі 43 700 тис. грн. Заборгованість Товариства перед ПП «ВІКТОР і К» станом на 31.12.2020 року становить 30 421 тис. грн. (2019 рік - 27 806 тис. грн.). Заборгованість виникла в ході здійснення звичайної господарської діяльності.

Залишки заборгованостей перед іншими пов'язаними особами становлять:

Сільськогосподарський кооператив «ІСКРА» -37,8 тис. грн. дебіторська заборгованість за надані послуги, 4 150 тис. грн. дебіторська заборгованість за надану фіндопомогу; ТОВ «СЕМАЛЬ» дебіторська заборгованість за надані послуги в сумі 18,1 тис. грн., 1 340 тис. грн. кредиторська заборгованість за придбану сировину.

Незвичайні операції між пов'язаними особами протягом звітного періоду не здійснювались. Заробітна плата ключового управлінського персоналу Товариства протягом звітного періоду становила 488,8 тис. грн. (2019 рік 411,1 тис. грн.)

Події після звітної дати

У відповідності до НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» Товариство визначає сприятливі та несприятливі події, які відбуваються з кінця звітного періоду до дати затвердження фінансової звітності до випуску. Товариство визначає два типи подій:

- події, які свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду (події, які вимагають коригування після звітного періоду);
- події, які свідчать про умови, що виникли після звітного періоду (події, які не вимагають коригування після звітного періоду).

Згідно вимог НП(С)БО 6 Товариство коригує фінансову звітність стосовно подій після звітного періоду та розкривають інформацію про такі коригування.

Події, що відбулися після звітної дати, які не є коригуючими подіями, відображаються в примітках до фінансової звітності, якщо вони є суттєвими.

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх роках, здійснюється згідно з п.13 НП(С)БО 6 перспективним методом – при цьому переглянута облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбуваються після дати таких змін.

В поточному періоді Товариство донарахувало податок на прибуток 2019 року в сумі 528 тис. грн. Виправлення щодо нарахування податку на прибуток відображені за рахунок нерозподіленого прибутку Товариства на початок 2020 року.

Розкриття іншої інформації

Основні засоби

Первісна вартість основних засобів, до яких входять будинки та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби та інвентар, становить 122 350 тис. грн. (2019 рік – 121 671 тис. грн.). Залишкова (балансова) вартість основних засобів становить 34 957 тис. грн. (2019 рік – 42 411 тис. грн.). Амортизація основних засобів становить 87 393 тис. грн. (2019 рік – 79 260 тис. грн.).

Незавершені капітальні інвестиції становлять 30 045 тис. грн. (2019 рік -18 982 тис. грн.)

Грошові кошти

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Поточні рахунки в національній валюті	6 960,0	4 437,0
Поточні рахунки в іноземній валюті	-	22,0
Спеціальні рахунки в національній валюті	-	711,0
	6 960,0	5 170,0

Запаси

	2020р.	2019р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Виробничі запаси	210 406,0	73 128,0
Незавершене виробництво	372 209,0	9 098,0
Готова продукція	13 206,0	25 272,0
Товари	2 845,0	2 488,0
	598 666,0	109 986,0

Дебіторська та кредиторська заборгованості, в тому числі аванси одержані та аванси видані

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	189 043,0	281 691,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	5 853,0	41 381,0
	194 896,0	323 072,0

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	200 452,0	186 126,0
Короткострокові кредити банків	346 647,0	18 949,0
Інші поточні зобов'язання	4 154,0	27 956,0
	551 253	233 031,0

Товариством отримані валютні кредити в банківських установах АТ «ОТП БАНК» та АТ «АЛЬФА-БАНК» на загальну суму 540 653 тис.грн. Станом на 31.12.20 р. залишок за кредитами становить 346 647 тис. грн. Відсоткові ставки по отриманим кредитам відповідають ринковим умовам. Забезпеченням отриманих кредитів є застава майна на загальну суму 458 200 тис. грн.

Розрахунки з бюджетом

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	63 680,0	49 271,0
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	8 565,0	7 829,0

Дебіторська та Кредиторська заборгованість по внутрішнім розрахункам

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Кредиторська заборгованість по внутрішнім розрахункам	175 004,0	122 051,0
Дебіторська заборгованість по внутрішнім розрахункам	4 150,0	

Інші оборотні активи

	31.12.2020	31.12.2019
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Інші оборотні активи (податковий кредит з ПДВ)	86 906,0	36 222,0

Власний капітал

Власником та кінцевим бенефіціаром компанії ТОВ «Гідросенд» є фізична особа – Король Ірина Федорівна.

	2020р.	2019р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Статутний капітал	17 044,0	17 044,0
Нерозподілений прибуток	<u>266 362,0</u>	<u>203 057,0</u>
	<u>283 406,0</u>	<u>220 101,0</u>

Доходи та витрати

(в тисячах гривень)

	2020р.	2019р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	966 507,0	1 702 830,0
Інші операційні доходи	36 498,0	54 641,0
Інші фінансові доходи	-	-
	<u>1 003 005,0</u>	<u>1 757 471,0</u>

	2020р.	2019р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Собівартість	806 737,0	1 501 328,0
Адміністративні витрати	10 678,0	9 915,0
Витрати на збут	67 538,30	109 209,0
Інші операційні витрати	37 636,0	30 403,0
Фінансові витрати	797,0	5 373,0
	<u>923 386,0</u>	<u>1 656 228,0</u>

Прибуток Товариства

(в тисячах гривень)

	2020р.	2019р.
Прибуток до оподаткування	79 619,0	101 243,0
Витрати з податку на прибуток	(15 786)	(19 137)
Чистий прибуток	<u>63 833,0</u>	<u>82 106,00</u>

Потенційні та умовні зобов'язання.

Юридичні питання:

В ході звичайної господарської діяльності Товариство виступає в якості відповідача за окремими судовими позовами та претензіями. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність по зобов'язаннях, у разі їх виникнення, внаслідок таких позовів або претензій, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Товариства.

Розкриття здатності продовжувати діяльність безперервно

Фінансова звітність Товариства складена на основі припущення про безперервність.

Товариство вважає що за станом на 31 грудня 2020 року не існує подій, умов або ризиків, які окремо або сукупно, можуть поставити під сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Джерела невизначеності оцінки.

Деякі суми, включені до фінансової звітності, а також пов'язані з ними розкриття інформації вимагають від управлінського персоналу Товариства здійснення припущень відносно сум або умов, які не можуть бути точно відомі на дату підготовки звітності.

Управлінський персонал Товариства проводить оцінки на постійній основі, виходячи з результатів і досвіду минулих періодів, консультацій фахівців, тенденцій та інших

методів, які керівництво вважає прийнятними за певних обставин, а також виходячи з прогнозів щодо того, як вони можуть змінитися в майбутньому. Однак невизначеність цих припущень і оціночних значень може призвести до результатів, які можуть вимагати суттєвих коригувань вартості активу або зобов'язання, стосовно яких здійснюються такі припущення та оцінки, в майбутньому.

Основні невизначеності притаманні амортизації основних засобів та нематеріальних активів та ґрунтуються на здійснених управлінським персоналом оцінках майбутніх строків корисного використання цих активів. Оцінки можуть змінюватися під впливом технологічного розвитку, конкуренції, зміни ринкових умов та інших чинників, котрі важко передбачити. Подібні зміни можуть призвести до змін очікуваних строків корисного використання та амортизаційних відрахувань.

Розкриття подій після звітної дати.

Звертаємо увагу на політичні та економічні зміни в Україні, які впливали та можуть впливати на діяльність Товариства, а також на обставини які існують на день випуску цього звіту, пов'язані з епідеміологічною ситуацією у світі і в Україні зокрема, в результаті чого обмежується та призупиняється діяльність суб'єктів господарювання. Термін дії та наслідки цих обставин ми не можемо спрогнозувати. Фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінським персоналом можливого впливу умов здійснення діяльності на операції та фінансовий стан Товариства. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від цієї оцінки. Вплив таких майбутніх змін на операції та фінансовий стан Товариства може бути суттєвим.

Від імені керівництва Товариства:

Фещі О.М.

Директор

22

02

2021 року

Л.І.

Чорна Л.І.

Головний бухгалтер

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ ТОВ «Гідросенд» за 2020 рік.

Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Гідросенд» створено на підставі чинного законодавства України, шляхом об'єднання матеріальних та фінансових ресурсів Учасників з метою здійснення господарської діяльності.

Код суб'єкта господарювання за ЄДРПОУ: 34996776

Місцезнаходження суб'єкта господарювання відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію:

27552 Кіровоградська область,
м.Світловодськ,
смт. Власівка,
вул. Молодіжна, 65
Номер телефону: 5-21-43

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГІДРОСЕНД»

ТОВ «Гідросенд» займається виробництвом:

Асортимент виробництва продукції включає в себе різні види продукції, а саме:

- майонези;
- гірчиця;
- олія;
- кетчупи;
- оцет
- соуси томатні
- томатна паста
- паливні пелети
- олія технічна
- жирні кислоти соабстока світлих олій
- шрот соняшниковий гранульований
- лушпиння соняшникове подрібнене
- лушпиння соняшникове гранульоване (пелети)

II. Технологія виробництва

Виробництво олії соняшnikової нерафінованої складається з наступних стадій:

- очищення насіння від сміття;
- подрібнення насіння на дробарці;
- вологотеплова обробка подрібненого продукту в п'ятичановій жаровні;
- витягнення олії (пресування) шляхом віджимання на експеллерах;
- первинне очищення олії від механічних домішок;
- доочищення олії на фільтрі;
- екстрагування олії
- гідратація олії
- зберігання макухи.

Опис технологічного процесу виробництва нерафінованої соняшnikової олії

Насіння соняшника поступає на виробництво з технологічної місткості через автоматичні ваги-дозатор в кількості 4166 кг/година. Насіння подається на віброочишувач (поз.31001) норією Е1, продуктивність якої по насінню соняшнику — 100 т/за добу. У принципі роботи віброочишувача для насіння закладено видалення по можливості більшої кількості смітних домішок з поступаючого насіння. Процес очищення насіння ведеться на двох спеціально підібраних ситах, вмонтованих в раму з жорстким кріпленням.

Рослинну олію з мезги насіння соняшника отримують 2-ма методами - віджимом або екстрагуванням.

Віджим - більш екологічний спосіб. Хоча вихід олії, звичайно, менший. Як правило, перед віджимом мезгу прогривають при 100-110°C в жаровнях, водночас перемішуючи і зволожуючи. Потім просмажену мезгу віджимають в шнекових пресах. Повнота віджиму олії залежить від тиску, її в'язкості і щільності, товщини шару мезги, тривалості віджимання та інших чинників. Особливий смак олії після гарячого віджиму нагадує підсмажене насіння соняшника. Олії, отримані гарячим пресуванням, інтенсивніше забарвлені й ароматизовані завдяки продуктам розпаду, що утворюються під час нагрівання. Рослинну олію холодного віджиму отримують з мезги без прогріву. Перевага такої олії - збереження у ній корисних речовин: антиоксидантів, вітамінів, лецитину. Негативний момент - такий продукт не може довго зберігатися, швидко каламутніє та гіркне. Макуху, що залишається після віджимання олії, можна піддати екстрагуванню або використовувати у тваринництві. Соняшnikова олія, отримана

методом віджимання, називають «сирою», оскільки її тільки відстоюють і фільтрують. Така олія має високі смакові і поживні властивості.

Екстрагування соняшникової олії

Виробництво соняшникової олії методом екстрагування передбачає використання органічних розчинників (найчастіше екстракційних бензинів) і проводиться в спеціальних апаратах - екстракторах. У ході екстрагування виходить міцелла - розчин олії в розчиннику і знежирений твердий залишок - шрот. З міцелли і шроту розчинник відганяється в дистилятори і шнекові випарники. Готову олію відстоюють, фільтрують і відправляють на подальшу переробку. Екстракційний метод вилучення олії більш економічний, оскільки дозволяє максимально витягти жир із сировини - до 99%.

Гідратація соняшникової олії

Видалення фосфатидів або гідратація - обробка невеликою кількістю гарячої (до 70°C) води. У результаті білкові та слизові речовини, які можуть призвести до швидкого псування олії, набухають, випадають в осад і видаляються. Нейтралізація - це дія на нагріту олію основою (лугом). На цьому етапі видаляються вільні жирні кислоти, які є каталізатором окислення і причиною диму під час смаження. Також на стадії нейтралізації видаляються важкі метали та пестициди. Нерафінована олія має трохи меншу біологічну цінність, ніж сира, тому що при гідратації видаляється частина фосфатидів, але зберігається довше. Така обробка робить рослинну олію прозорою, після чого вона називається товарною гідратованою.

Опис технологічного процесу виробництва рафінованої дезодорованої соняшникової олії

Процес отримання олії соняшникової рафінованої дезодорованої містить ряд послідовних стадій відділення небажаних компонентів.

Даний технологічний процес містить:

Гідратацію: Первинною ціллю гідратації є відділення фосфоровмісних речовин. Крім того в процесі гідратації проходить відділення не жирових домішок, а також слизових речовин.

Суть процесу гідратації полягає в обробці нерафінованої олії гарячою водою, нагрітою до температури 60-70°C та витримка цієї суміші для поліпшення розчинності фосфатидів, які випадають в осад (гідратаційний) в вигляді фосфатидної емульсії.

Нейтралізацію: Одна з основних цілей процесу нейтралізації є відділення вільних жирних кислот. Крім того, в процесі нейтралізації проходить відділення деяких колірних пігментів та металів.

Весь процес проходить в безперервному процесі, при якому задаються технологічні параметри виробництва, виведені на комп'ютер і ведення процесу здійснюється автоматично.

Адсорбційну обробку: Адсорбційна обробка олії проводиться для видалення залишкових фосфоровмісних речовин, слідів металів, і зниження кольору олії. Процес включає змішування олії з одним або декілька ми адсорбентами, які в автоматичному режимі подаються в нагріту олію до 95°C під вакуумом, із подальшим відділенням адсорбенту з небажаними компонентами від олії шляхом фільтрації.

Виморожування: Процес сухого виморожування полягає в охолодженні олії до температури нижче точки плавлення високо плавких воскоподібних речовин з подальшим їх відділенням. Для цієї мети проводиться охолодження олії до температури 8-12°C з додаванням речовини, яке сприяє утворенню центрів кристалізації воскоподібних речовин (при повільному перемішуванні). Центри кристалізації і кристали восків з зв'язаною олією залишаються на фільтрувальних перегородках, а олія подається на подальшу переробку.

Дезодорацію: Метою процесу дезодорації є видалення із олії смакових і одоріруючих речовин, а також деяких інших, які знаходяться в олії в незначній кількості компонентів, типу вільних кислот і продуктів первинного та вторинного окислення.

Процес дезодорації включає деаерацію олії при температурі 90-95°C для видалення розчиненого повітря і вологи в олії, нагрів олії до необхідної температури дезодорації -240-243°C під

вакуумом, при барботуванні гострою парою, витримку олії при температурі дезодорації під глибоким вакуумом (до 4bar) при барботуванні пари для відгонки небажаних компонентів, охолодження олії до температури зберігання.

Сірчано-кисле розщеплення сапостоків

Процес переробки сапостока в жирні кислоти проводиться в реакторах, слідує такими стадіями:

1. Змішування: наповнення реакторних ємкостей чотирма об'ємами сапостока і чотирма об'ємами кислої води.
2. Нагрівання: суміш води та сапостока розігрівається барботуванням гострої пари в реакторній ємкості до 90-95 °С.
3. Подача сірчаної кислоти: вводиться розрахункова кількість 50% сірчаної кислоти.
4. Розщеплення: шляхом каталізу реакції сірчаної кислоти та суміші сапостока та кислої води, шляхом барботування гострою парою та доведення до температури 100-105°С.
5. Відстоювання: продовження реакції розщеплення сапостока на жирні кислоти та розділення отриманих інгредієнтів на фракції.
6. Злив: розвантаження реакторної ємкості шляхом відділення отриманих жирних кислот від супутніх фракцій, з подальшим транспортуванням в ємкості готової продукції. Де при каскадному переміщенні по ємкостям, буде проводитися відділення залишків супутніх фракцій.
7. Зберігання: отримані жирні кислоти, після переміщення по каскаду ємкостей готової продукції, переміщуються в ємкість для зберігання з підігрівом при температурі 40-50°С, для подальшої реалізації.

ПРОЦЕС ВИРОБНИЦТВА МАЙОНЕЗУ ТА СОУСІВ

Майонези та соуси виготовляють за наступним технологічним процесом:

- вхідний контроль сировини та допоміжних матеріалів;
- підготовка технологічної води;
- наважки всіх інгредієнтів;
- внесення їх згідно черги та рецептури;
- дотримання технологічної температури та часу;
- контроль готової продукції;
- фасування та контроль;
- пакування, маркування та контроль;
- приймання продукції;
- відвантаження замовнику.

Для виробництва продукції рецептурну кількість води вносять через фільтри до баків.

Підготовка силових компонентів рецептурного складу:

- цукор-пісок;
- яєчний порошок;
- сіль

Ретельно беруть наважку. Оцтовий розчин повинен бути з концентрацією 9-10%.

Рецептурну кількість МК – емульгатора при інтенсивному перемішуванні розчиняють у воді. В запарювальний бак при інтенсивному перемішуванні вносять рецептурну кількість цукру-піску і солі кухонної підігрівають до 90°С і витримують 10-15 хв., та охолоджують до 35°С. Після внесення яєчного порошку, емульсія підігрівається до температури 65°С-67°С та витримується при перемішуванні 15 хв.

Охолоджену суміш із запарювального бака насосом подають у великий змішувач і починають повільно вводити олію з ароматизаторами та барвниками з температурою 20°С-25°С через фільтр.

При безперервному перемішуванні повільно вводять розчин МК- загусника, стабілізаторів в олії і ретельно перемішують 10 хвилин. Вводять обережно розчин оцту і ретельно вимішують 5 – 10 хвилин. При подаванні грубої емульсії на гомогенізаторі встановлюють оптимальний тиск,

що забезпечує приготування майонезу та соусу необхідної консистенції. Після гомогенізації дрібнодисперсна емульсія подається в накопичувач.

ПРОЦЕС ВИРОБНИЦТВА СОУСІВ ТА КЕТЧУПІВ

Підготовка сировини та напівфабрикатів.

Підготовка сипучої сировини та прянощів.

Цукор-пісок, сіль, мелені прянощі просіюють через сито з діаметром отворів 1-3мм.

Підготовка напівфабрикатів (томатна паста, яблучне пюре).

Тару перед розкриттям напівфабрикатів ретельно мийуть водою до видалення забруднень зовнішньої поверхні, розкривають і зважують.

Напівфабрикати виймають із тари, аналізують масову частку сухих речовин і далі направляють на варку у відповідності з рецептурою.

Приготування соусу та кетчупу

Рецептурну кількість томатної пасты, яблучного пюре вносять в ВВУ.

Рецептурну кількість води вносять через фільтр в ВВУ.

Одночас, в запарювальник №1, через фільтр вносять рецептурну частку води, та спеці суміш підігрівують до температури 98°C-100°C і витримують не більше 10 хвилин.

В запарювальник №2, через фільтр вносять рецептурну частку води, цукор білий, сілі кухонну, підігрівують до температури 60°C, до повного розчинення. Ретельно перемішують 10-15 хвилин.

В запарювальник №3, через фільтр вносять рецептурну частку води, підігрівують до температури 40°C, вносять загустник: модифікований крохмаль та консервант: сорбат калію цитринову кислоту, до повного розчинення. Ретельно перемішують 10-15 хвилин.

При невеликому механічному перемішуванні в ВВУ суміш підігрівують, при досягненні температури 60°C вносять компоненти з запарювальника №1, №2, №3. Ретельно перемішують 15 хвилин.

При досягненні 75°C, через воронку вносять оцтову кислоту, суміш ретельно перемішують.

Готовий продукт підігрівують до температури 90°C -95°C, для кетчупів година витримки 10 хвилин.

Продукт подається насосом у дозувально-наповнювальний автомат, який здійснює його фасування у скло банку, при температурі не менше (90±2)°C. Фасування продукції в пакети дой-пак здійснюється на горизонтально-укупорювальній машині при температурі 90°C -95°C, потім пакети охолоджуються до температури 35°C -40°C. При фасуванні продукції в полімерну тару продукт охолоджують до температури 35°C -40°C.

Дозування готового продукту здійснюють ваговим методом. Вага скло банки, пакетів дой-пак, та полімерної тари з продуктом контролюється на електронних вагах. Допустиме відносне відхилення від регламентованої маси нетто, вказаної на маркованні, не повинно перевищувати:

- ± 5% при масі нетто до 250 г включно;
- ± 3% при масі нетто понад 250 до 1000 г включно;
- ± 2 % при масі нетто понад 1000г.

Перед фасуванням у кожній варці визначають рН, кислотність, масову частку сухих речовин.

Фасування та закупорювання.

Підготовка тари.

Скляну тару мийуть та ошпарюють паром. Узел подачі скло банки, плівки, полімерної тари перед фасуванням проходить обробку бактерицидною лампою.

Після фасування наповнені банки за допомогою транспортера потрапляють до закупорювальної машини, де герметично закупорюються:

- скляні банки з горловиною "Євро-твіст" закупорюють металевими лакованими кришками типу "Євро-твіст" за чинною нормативною документацією;
- пакети із термозварюємих матеріалів запаюють герметично в процесі фасування;

- полімерну тару закупорюють пробками, кришками за чинною нормативною документацією.
Соуси, фасовані в скляну тару, пастеризуються в тунельному пастеризаторі безперервної дії по режиму.

ПРОЦЕС ВИРОБНИЦТВА ГІРЧИЦІ ХАРЧОВОЇ

Гірчицю (цілі зерна), що надійшла на виробництво, направляють на інспекцію для видалення сторонніх предметів, а також пошкоджених шкідниками та уражених хворобами зерен.

Зерна гірчиці після інспекції, згідно з рецептурою, завантажують у приймальний бункер, шнеком подають у флотаційну мийну машину. Проточною водою лущиння видаляється у збірник, а пісок осідає у відстійнику.

Промиті зерна гірчиці подаються у водовідділювач, звідки вода відцентровим насосом повертається, після очищення, у мийну машину, а зерна гірчиці шнеком завантажують у бак-накопичувач №1.

Підготовка матеріалів

Упаковки з прянощами, сіллю, цукром, консервантами до розкриття ретельно протирають від пилу, розкривають і подають в кількості, передбаченій технологією на змішування з компонентами рецептури, дотримуючись заходів щодо запобігання попадання сторонніх домішок.

Для зниження мікробіального обсіменіння спеції стерилізують або обробляють бактерицидними лампами. Суміш спецій (відповідно до рецептур) подрібнюють перед поданням на приготування розчину.

Виготовлення гірчиці міцної, лагідної, з хроном

Готування розчину

У ємкість з мішалкою об'ємом 200 л, з підігрівом парою, завантажуються рецептурна кількість води, цукру, солі, ксантанової камеді, сорбату калія, прянощі, спеції і підігрівається до температури 60 °С.

Готування гірчиці

Бак-накопичувач №1 забезпечений мішалкою – ворошителем. У бак з зерном гірчиці подається рецептурна кількість води. З бака суміш гвинтовим насосом подається на перемелювач, де відбувається грубий помел зерна.

Після помолу в суміш вводиться рецептурна кількість розчину п.4.3.1, (для виготовлення гірчиці з хроном вносимо хрін мелений або ароматизатор хрому). Суміш вимішується протягом 20 хвилин і гвинтовим насосом закачується в запарювальні баки №2, №3 для дозрівання, оцет вноситься через воронку у кількості, згідно з рецептурою. Продукт підігрівається до температури 60° С. при цьому відбувається запарювання і дозрівання гірчиці. Час дозрівання не менше ніж 3 години. Після дозрівання гірчиця тонким струменем подається на корундовий млин для дрібного помелу, охолоджується до 40°С-35°С. Підготовлена відповідним чином готова гірчиця гвинтовим насосом перекачується у накопичувальну ємкість №4, і далі подається на устаткування для фасування продукції.

ПРОЦЕС ВИРОБНИЦТВА ТОМАТНИХ ПРОДУКТІВ

Виготовлення пастеризованої томатної пасти

Рецептурну кількість томатної пасти насосом завантажують у вакуум-випарювальний апарат з мішалкою, підігрівають до $85\pm 2^\circ\text{C}$, додають за необхідності сіль (маса солі не більше ніж 5%), ретельно перемішують. Вакуум-випарювальний апарат закривають, при досягненні відповідного розрідження підігрівають масу до температури 95°C і витримують протягом 10-15 хв. Томатну пасту за температури не нижче 90°C подають у наповнювач-дозатор для фасування у скляні або металеві банки. Скляну тару і кришки перед наповненням продуктом піддають санітарній обробці, обполіскують гарячою водою та прошпарюють гострою парою у закритій мийній машині.

Виготовлення пастеризованої томатної пасти, продукту томатного концентрованого за використанням консервантів

Рецептурну кількість томатної пасти насосом завантажують у вакуум-випарювальний апарат з мішалкою, додають рецептурну кількість фруктового пюре-напівфабрикату, прянощів (для продукту томатного концентрованого), за необхідності сіль (маса солі не більше ніж 5%), консервант (рекомендується для кращого перемішування консерванту з продуктом розрахункову кількість сорбінової кислоти змішують попередньо з гарячою томатною пастою в окремій ємкості у співвідношенні 1:10), додають у вакуум-випарювальний апарат, ретельно перемішують протягом 15-20 хв для рівномірного розподілення консерванту у всій масі продукту, підігрівають до $95\pm 2^\circ\text{C}$ і витримують протягом 20 хв. Перевіряють масову частку розчинних сухих речовин, охолоджують до температури 35°C - 40°C і подають у наповнювач-дозатор для фасування у тару з полістиролу або з термопластичних полімерних матеріалів, внутрішня поверхня якої перед формуванням пакування та наповненням продуктом, дезінфікується у тунелі бактеріцидними лампами.

Приготування оцту

Концентровану оцтову кислоту розводять підготовленою водою до концентрації оцту 9 - 10%.

Технологія виготовлення паливних пелет

Сировиною для виробництва паливних гранул є відходи сільського господарства. Для виготовлення твердого біопалива ТОВ «Гідросенд» використовує відходи соняшника.

Брикет виготовляється методом пресування при високих температурах, зв'язуючою речовиною є лігнін – натуральний продукт, що виділяється при нагріванні, такий вид палива не містить ніяких додаткових хімічних добавок.

Ділянка підготовки сировини – де нерівномірні по фракціях відходи подрібнюються до стану тирси. Цей процес направлений на зменшення фракції вихідної сировини, з метою «полегшення» роботи прес-гранулятора. Тирса, як правило, подається в молоткову дробарку, вже залежно від діаметру отворів сит набуває остаточного розміру.

Подрібнена тирса подається в сушильний барабан. Відбір зайвої вологи здійснюється гарячим повітрям, виробленим теплогенератором. Температура агента сушки на вході в сушильний барабан близько 400°C , на виході – близько 100°C . Завдання ділянки сушки полягає в доведенні вологості сировини з природної вологості (40-60% відн.) до вологості, необхідної для гранулювання (8-14% відн.). Прес-гранулятори обладнані системою зволоження, що дозволяє пересушувати сировину (вологість менше 10%) і доводити її до потрібної вологості вже безпосередньо перед самим гранулюванням.

Ділянка гранулювання – де висушена тирса, в спеціальних прес-грануляторах, перетворюється на гранули діаметром 6 або 8 мм. Безпосередньо формування пеллет

відбувається після попадання сировини між матрицею, що обертається, та роликками. Під час пресування маси йде розігрів до температури вище 110 С°, при якій відбувається плавлення лігніну, який міститься в масі і виконує роль «клею» або єднальної речовини.

Сформовані пелети, набувають необхідну твердість лише в процесі охолодження. Пакування - гранули фасуються у великі мішки - «біг-бегі» 620-1000 кг, маленькі поліетиленові пакети 15-25 кг і насипом в різні контейнери (10-20 т). Для фасування у великі мішки використовуються затвори на виході з бункера. Для фасування в дрібну тару використовується напівавтоматична фасувальна лінія.

Потужні елеватори для зберігання насіння соняшнику і вигідне географічне розташування забезпечують стабільне постачання виробництва сировиною протягом всього року.

Прагнучи забезпечити відповідність вимогам міжнародних стандартів якості харчових і кормових продуктів на підприємстві було запроваджено стандарти FSSC і GMP +. Чимало країн Європи та Азії стали партнерами ТОВ «Гідросенд» із закупівель рафінованої та сирової соняшникової олії, соняшного шроту, фосфатидного концентрату, паливних пелетів, жирних кислот, тощо. Однією з численних конкурентних переваг підприємства стала наявність на території залізничної колії. Таким чином продукція відвантажується з підприємства не тільки автомобільним, а й залізничним транспортом. Експортна продукція проходить процедуру митного оформлення безпосередньо на виробництві. Для цієї мети на території підприємства обладнано зону митного контролювання.

З 2019 р. підприємство пропонує споживачам соняшникову олію в ПЕТ пляшках з додатковим азотуванням. Такі нововведення дозволяють забезпечити свіжість продукту та бездоганний товарний вид протягом всього терміну зберігання. Активно проводиться модернізація обладнання.

СХЕМА ВИРОБНИЦТВА ЦЕХІВ

Маслопресувальний цех

Насіння соняшника	продукція	Олія Сирець	вихід 36,74% від насіння
	відходи	Жмих соняшниковий від Олії Сирець	вихід 41,03% від насіння
	відходи	Лузга	вихід 19,99 % від насіння
	відходи	Фуз	вихід 0,01 % від насіння
	відходи	Сміттєві та олійні домійки	Згідно Акту технолога

Екстракційний цех

Жмих соняшниковий від олії сирець	продукція	Олія екстракційна	вихід 19,47% від жмиха соняшникового
	відходи	Шрот соняшниковий не гранульований	вихід 84,26% від жмиха соняшникового

Цех гідратації

Олія екстракційна	продукція	Олія гідратована	вихід 97,9 % від олії екстракційної
	відходи	Фосфатидний концентрат	вихід 2,5 % від олії екстракційної
Олія сирець	продукція	Сирець гідратований	вихід 98,9 % від олії сирець
	відходи	Фосфатидний концентрат	вихід 2,1 % від олії сирець

Цех рафінації та дезодорації

Олія гідратована	продукція	Олія раф дез	вихід 96,96% від олії гідратованої
	відходи	Соапсток	вихід 4% від олії раф дез
	відходи	Жирові погони дезодорації	вихід 0,15% від олії раф дез
	відходи	Зажирений перлітовий порошок	вихід 0,10% від олії раф дез
	відходи	Зажирена відбільна глина	вихід 0,07% від олії раф дез

Дільниця грануляції

Лузга	продукція	Лушпиння соняшникове гратульоване (пелети)	95% лузга; 5% вода
		Лушпиння соняшникове подріблене	100% лузга
Шрот соняшниковий не гранульований	продукція	Шрот соняшниковий гранульований	100 % шрот; 0,055% - вода

Дільниця з переробки сміттєвих домішок

Сміттєві та олійні домішки	продукція	Олія технічна	вихід 0,025 % від сміттєвих домішок
	відходи	Макуха технічна	вихід 0,975 % від сміттєвих домішок

Дільниця сіркосислого розщеплення соапстоку

Соапсток	продукція	Жирні кислоти соапстоку світлик олій	Вихід 38% від соапстоку
	відходи	Шлам	Вихід 10% від соапстоку

Дільниця по виробництву майонезу

Дільниця по виробництву прянощів і приправ

Дільниця розливу олії

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

ЗАХОДИ

щодо здійснення контролю за дотриманням затверджених нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин.

№ джерел викидів	Найменування забруднюючої речовини	Затверджений граничнодопустимий викид, мг/м ³	Періодичність вимірювання	Методика виконання вимірювання	Місце вимірювання
21	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	150	Рік починаючи з 2019-12-30	МВВ №081/12-0161-05	Поверхня
37	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	150	Рік починаючи з 2019-12-30	МВВ №081/12-0161-05	Поверхня

38	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту[NO+NO2](Азоту діоксид)	500	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
38	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	50	Рік починаючи з 2019-12-30	МВВ №081/12-0161-05	газохід
38	Оксид вуглецю (Вуглецю оксид)	0	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
38	Сірки діоксид (Ангідрид сірчистий)	0	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
39	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту[NO+NO2](Азоту діоксид)	500	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
39	Сірки діоксид (ангідрид сірчистий)	0	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
39	Оксид вуглецю (Вуглецю оксид)	0	Рік починаючи з 2019-12-30	Газоаналізатор	газохід
39	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	50	Рік починаючи з 2019-12-30	МВВ №081/12-0161-05	газохід

Оцінка впливу викидів забруднюючих речовин на стан забруднення атмосферного повітря, що здійснюється за даними результатів розрахунків розсіювання

Вклад у забруднення атмосфери від джерел ТОВ «Гідросенд» незначний порівняно з існуючими фоновими концентраціями забруднюючих речовин. Об'єкт знаходиться на межі населеного пункту і межує:

Згідно розрахунків відсутнього впливу об'єктом дослідження на стан атмосферного повітря житлової зони не виявлено. Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин виконано з метою визначення безпосереднього впливу викидів на стан атмосферного повітря.

Аналіз відповідності фактичних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами до встановлених нормативів на викиди.

Порівняльна характеристика фактичних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами з встановленими нормативами на викиди

Номер джерела викиду	Код забруднюючої речовини	Найменування забруднюючої речовини	Фактичний викид		Норматив граничнодопустимого викиду	
			масова концентрація в газопилому потоці, мг/м ³	величина масового потоку в газах, що відходять, кг/год	масова концентрація в газопилому потоці, мг/м ³	величина масового потоку в газах, що відходять, кг/год

210609: Технологічні процеси в машинобудуванні, деревообробній, целюлозно-паперовій та харчовій промисловості, промисловості з виробництва напоїв та інших секторах/інші галузі харчової промисловості

21	03000 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	70,10	0,153	150	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
37	03000 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	3,50	0,03924	150	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
130103 : Процеси спалювання в котлоагрегатах, газових турбінах і стаціонарних двигунах/установках для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)						
38	11000 2754	Неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС)(вуглеводні насичені с 12-с19)(розчинник рпк-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець)	0,00	0,5004	Норматив не встановлений	-
	06000 337	Оксид вуглецю (Вуглецю оксид)	156,50	3,15468	250	Гранична допустима викид, відповідно законодавству не встановлено так як величина масової витрати менше 5000 г/год
	04001 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту[NO+NO2](Азоту діоксид)	305,80	6,16284	500	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
	03000 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	44,30	0,5832	50	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
	05001 330	Сірки діоксид (ангідрид сірчистий)	241,70	4,87152	500	Гранична допустима викид,

						відповідно до законодавства, не встановлено, так як величина масової витрати менше 5000 г/год
39	<u>11000</u> 2754	Неметанові леткі органічні сполуки (НМЛЮС)(вуглеводні насичені с 12-с19)(розчинник рпк-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець)	0,00	0,5004	Норматив не встановлений	-
	<u>06000</u> 337	Оксид вуглецю (Вуглецю оксид)	153,80	2,73168	250	Гранично допустимий викид, відповідно до законодавства, не встановлено, так як величина масової витрати менше 5000 г/год
	<u>04001</u> 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту[NO+NO2](Азоту діоксид)	302,60	5,37192	500	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
	<u>03000</u> 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	41,50	0,58428	50	Величина масової витрати більше 0 г/год та менше або дорівнює 500,0 г/год
	<u>05001</u> 330	Сірки діоксид (ангідрид сірчистий)	233,40	4,14396	500	Гранично допустимий викид, відповідно до законодавства, не встановлено, так як величина масової витрати менше 5000 г/год

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛ УТВОРЕННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН

Товариство з обмеженою відповідальністю «Гідросенд» знаходиться в смт Власівка, вул. Молодіжна, 65. Об'єкт розміщується на одному майданчику, який знаходиться на межі населеного пункту і межує:

- з півночі - вул. Молодіжна, пустир, житлова забудова на відстані 306 м.;
- з півдня - територія Головного заводу ТДВ «ОДЕБП»;
- з заходу - зелені насадження, затока р. Дніпро;
- зі сходу - територія резервуарного парку ПП «Віктор і К», житлова забудова на відстані 200 м.

Даний об'єкт спеціалізується на виробництві олії та тваринних жирів, виробництві маргарину і подібних харчових жирів, виробництві прянощів, приправ, виробництві інших харчових продуктів, не віднесених до інших угруповань.

До складу підприємства входить: • елеватор насіння соняшнику; • цех переробки насіння соняшнику; • цех екстракції; • котельня, • цех рафінації.

При здійсненні виробничої діяльності здійснюється приймання насіння соняшника з авто та залізничного транспорту, зберігання його в силосах «MYSYLO», очищення сепараторами БСХ-100, проводиться сушіння насіння сушаркою «ADAKURUTMA-2133», у якості палива використовують природний газ. Насіння соняшника поступає в маслопресовий цех з елеваторного комплексу по закритому транспортеру. Насіння надходить на рушійні машини НРХ-4-01 та віяльні машини МС-100, після чого відокремлені ядра для розмелу поступають на вальцеві верстати (китайського виробництва) і м'ятка для вологотеплової обробки подається в жаровні 8-ми чанні, а лушпиння збирається в бункер лушпиння. Після віяльних машин перевай недоруш подається на дільницю перевай де встановлено сепаратори БСХ-100. М'ятка в жаровнях обсмажується і подається на 4 преса, після яких олія зливається в ємності, а макуха охолоджується і конвеєром подається в цех екстракції. В цеху екстракції відбувається процес обробки макухи і утворення шроту та олії екстракційної. Екстрагований шрот подається в тостер де проводиться відгонка розчинника, сушіння шроту гарячим повітрям та охолодження шроту. Після цього шрот подається на склад.

В цеху рафінації проводиться гідратація олії, нейтралізація (часто поєднана з гідратацією) вибілювання, виморожування, дезодорація.

Викиди забруднюючих речовин в повітря здійснюють 18 організованих джерел та 22 неорганізованих джерел.

Опалення приміщень та виробництво пара здійснюється котлами ДКВР- 10/13 - 4 одиниці, у якості палива використовується лушпиння соняшника, відпрацьована вибільна глина, лузга насіння соняшника гранулюється за допомогою прес-гранулятора СРМ-7930, проводиться грануляція макухи і шроту. На дільниці переробки сміттєвих домішок шістьма пресами НПС-20 вичавлюється технічна олія та виробляється технічна макуха. В майстерні проводяться зварювальні та різальні роботи, використовують металообробні верстати.

У процесі виробничої діяльності утворюються забруднюючі речовини:

- азоту діоксид;
- вуглецю оксид;
- речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом;
- ангідрид сірчистий;
- метан;
- заліза оксид (у перерахунку на залізо);
- марганець і його сполуки (у перерахунку на діоксид марганцю);
- гексан;
- вуглеводні;
- кислота оцтова;
- олеїнова кислота;

- натрію гідроксид;
- спирт етиловий;
- ртуть металічна;
- трихлорметан;
- ацетальдегід;
- формальдегід;
- діетиловий ефір;
- акролеїн;
- аміак.

Вимірювальною лабораторією ТОВ «Український лабораторний центр екологічних досліджень» Дослідною лабораторією м. Кропивницький проведено вимірювання вмісту забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел.

Протокол вимірювань № 36 від 19.08.2019 року.

Викиди забруднюючих речовин в повітря здійснюють 31 організоване джерело та 35 неорганізованих джерел

Організовані джерела викидів

Джерело № 21 система аспірації від охолоджувача пелет з лузги.

Після прес гранулятора СРМ 7930 пелети з лушпиння соняшника охолоджуються в охолоджувачі. Джерело оснащено ГОУ. Час роботи обладнання становить 335 днів по 24 години. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 22 - № 24 зберігання гексану.

Джерелом викидів є дихальні клапани підземних резервуарів для зберігання гексану. Встановлено 2 ємності по 50,0 м³ та одна ємність на 60,0 м³. Прийнято за рік 190,98 т гексану. Час роботи 8760 год/рік.

Проводяться викиди гексану.

Джерело № 25, № 26 місцева система вентиляції від екстрактора та насосів екстракційного цеху.

Екстрактор містить в собі стрічковий конвеєр по якому подається матеріал, що обробляється піддається проти точному зрошенню розчинником. У результаті відбувається екстракція масла з макухи.

Обладнання оснащено витяжною вентиляцією. Час роботи обладнання становить 330 днів по 24 години. Проводяться викиди гексану.

Джерело № 27 - № 34 система вентиляції екстракційного цеху.

Попередньо підготовлена макуха у вигляді подрібнених часточок подається на екстракційну систему в приймальний бункер. Звідти матеріал подається в екстрактор, де здійснюється зрошення розчинником.

Приміщення цеху оснащено витяжною вентиляцією. Час роботи обладнання становить 330 днів по 24 години. Проводяться викиди гексану.

Джерело № 35 уловлювач гексану.

Конденсат розчинника подається у водовідділювач для відокремлення води від розчинника. Після цього чистий розчинник поступає в екстрактор, а вода поступає шлаковловлювач і потім через бензовловлювач стікає в каналізацію. Вміст гексану в воді, що відходить з водовідокремлювача не перевищує 0,01%. Час роботи 8760 год/рік. Проводяться викиди гексану.

Джерело № 37 система аспірації охолоджувача гранул шроту.

Після екстракції шрот зі складу подається на грануляцію. Джерело оснащено ГОУ. Час роботи обладнання становить 335 днів по 24 години.

Проводяться викиди пилу шроту соняшника.

Джерело № 38, № 39 котельня

Для опалення приміщень та виробництва пари встановлено 4 котли ДКВР-10/13. Джерело оснащено ПГОУ. Висота труби становить 31,8 м, діаметр - 0,82 м. У якості палива використовують лушпиння соняшника.

За 2020 рік використано 10 968,0 т лушпиння. Крім того в топку котла подається для спалювання відпрацьована вибільна глина в кількості 30,2 т за рік. Процес спалювання нафтових відходів може реалізовуватися в топках різної конструкції: камерних, циклонних, надпарових. Котел ДКВР розшифровується як двохбарабаний, вертикально-водотрубний агрегат. Його призначення - утворення пари температурою 194 або 250 градусів. На котлах ДКВР-10 камера догорання відділяється від топки трубами заднього екрану. Між першим і другим рядами труб котельного пучка всіх котлів також встановлюється шамотна перегородка, що відокремлює пучок від камери догорання. Час роботи обладнання становить 363 днів у рік по 24 години. Проводяться викиди діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид вуглецю, золи, сірки діоксиду метану, НМЛОС, оксид діазоту.

Джерело № 45, № 46 система вентиляції цеху дезодорації.

Приміщення цеху оснащено витяжною вентиляцією. Для проведення адсорбційної очистки олії від різних пігментів і залишків фосфатидів та мила після лужної нейтралізації використовують кислотноактивовану вибілну землю (глину). Відбілювання проводиться в вибілних апаратах. Для проведення виморожування (вінтеризації) для видалення з олії віскоподібних речовин використовують перліт. У процесі виморожування олію змішують з перлітом і повільно охолоджують до температури 5-8°C, потім витримують кілька годин і відправляють на фільтрацію. Для проведення дезодорації олія, що знаходиться в дезодораторі обробляється гострою парою. Відбувається і випаровування органічних речовин - носіїв запаху смаку. Час роботи обладнання становить 325 днів по 24 годин. Проводяться викиди вуглеводних граничних, олеїнової кислоти, ацетальдегіду, формальдегіду, діетилового ефіру.

Джерело № 47, № 48 завантаження перліту.

Для приготування перлітової суспензії в змішувач засипають перліт з мішків і додають воду. Час і роботи обладнання становить 12,26 годин. Проводяться викиди перліту.

Джерело № 49 завантаження вибільної глини.

Для зниження кольору олії використовують вибілну глину. В сміськ засипають вибілну глину з мішків. Через дозатор глина додається до олії в вакуумвибілюючому апараті. Час роботи обладнання становить 184 години. Проводяться викиди пилу неорганічного з вмістом діоксиду кремнію в %: - 70-20.

Джерело № 50 труба парогенератора.

Для виробництва пари встановлено парогенератор «NOVA SIGMA», які працюють в замкнутому контурі за принципом самоцеркуляції. Висота труби становить 20,0 м, діаметр - 0,4 м. У якості палива використовують природний газ. За 2020 рік використано 216,486 тис.м3 газу. Час роботи обладнання становить 285 днів у рік по 24 години. Проводяться викиди діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид вуглецю, ртуті, метану, діазоту оксид.

Джерело № 55-№ 58 вентиляція приміщення відділення грануляції.

Для вентиляції приміщення відділення грануляції використовують осьові вентилятори. Час роботи обладнання - 335 днів на рік по 24 години надобу. Здійснюється викид пилу шроту соняшника.

Джерело № 61 витяжна вентиляційна шафа в лабораторії.

Для проведення досліджень проб сировини та готової продукції використовують витяжну хімічну шафу. Проводяться дослідження з визначення пероксидного числа жирів, дослідження з визначення кислотного числа, дослідження з визначення загального жиру в соапстоці. Час роботи обладнання становить 8400 годин в рік. Проводяться викиди оцтової кислоти, аміаку гідроксиду натрію, трихлорметану, спитру етилового.

Джерело № 65 топкова № 1

Для опалення побутового приміщення, а також приміщень лабораторії, гаражу, складу їдальні встановлено котел ЕКО КВ8 - 300.

Висота труби становить 14,0 м, діаметр - 0,4 м. Час роботи обладнання становить 180 днів у рік по 24 години. Проводяться викиди діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид вуглецю, золи, сірки діоксиду.

Джерело № 66 топкова № 2

Для опалення адміністративно-побутового приміщення, а також приміщень вагової та прохідної встановлено котел ЕКО КВ8 - 125. Висота труби становить 14,0 м, діаметр - 0,4 м. Час

роботи обладнання становить 180 днів у рік по 24 години. Проводяться викиди діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид вуглецю, золи, сірки діоксиду

Неорганізовані джерела викидів

Джерело № 1, № 2 автоприймальне відділення елеватора

Насіння соняшника розвантажується в автоприймальному відділенні, яке огорожено з 3-х боків. Час роботи становить 301 день по 12 годин на день. Проводяться викиди пилу насіння соняшника.

Джерело № 3 приймальне відділення елеватора з залізничного транспорту

Для приймання насіння соняшника на очищення використовують завальну яму, яка огорожена з 3-х боків. Час роботи становить 301 день по 12 годин. Проводяться викиди пилу насіння соняшника.

Джерело № 4 пост відвантаження на залізничний транспорт

Для відвантаження шроту та макухи використовують пост відвантаження. Час роботи становить 301 день по 12 годин. Проводяться викиди пилу шроту соняшника.

Джерело № 5 вивантаження з бункеру відходів

Після очищення насіння соняшника сепаратором БСХ-100 відходи поступають у бункер відходів. Проводяться викиди пилу насіння соняшника

Джерело № 6 пост вивантаження насіння з силосів

Товарне насіння з силосів вивантажується на автотранспорт. Проводяться викиди пилу насіння соняшника.

Джерело № 7-№ 12 вентиляція зерносховищ "MYSYLO"

Для зберігання насіння соняшника використовують зерносховища з активною вентиляцією типу «MYSYLO» об'ємом 10000 м³. Проводяться викиди пилу насіння соняшника.

Джерело № 13, № 14 смкості для вологого зерна

Для зберігання вологого насіння перед сушінням використовують 2 конічні силоси об'ємом 350 м³. Проводяться викиди пилу насіння соняшника.

Джерело № 15 модульна сушарка "ADAKURUTMA - 2133"

Для сушіння насіння соняшника використовують сушарку "ADAKURUTMA-2133", у якості палива використовують природний газ. Час роботи сушарки становить 200 днів в рік по 24 години. Проводяться викиди пилу насіння соняшника, діоксид азоту, оксид вуглецю, діоксид вуглецю, метану, ртуті, діазоту оксид.

Джерело № 16 аспірація маслопресового цеху (віяльна дільниця)

Насіння соняшника надходить на рушійні машини НРХ-4-01 (12 + 8) для обрушування. Далі ядро насіння поступає на віяльні машини МС-100 (12+8). Машини оснащені ГОУ і знаходяться в приміщенні. Час роботи становить 335 день по 24 години. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 17 аспірація маслопресового цеху (дільниця перевию)

Після провіювання недоруш та перевию надходить до сепараторів БСХ- 10 0-4 одиниці для перевиювання. Сепаратори оснащені ГОУ і знаходяться в приміщенні. Час роботи становить 335 день по 24 години. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 18 охолоджувач макухи.

Після пресу відтиску олії розігріта макуха надходить на транспортер, який за допомогою норії подає його на вертикальний охолоджувач. Джерело оснащено ГОУ і знаходяться в приміщенні. Час роботи обладнання становить 335 день по 24 години. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 19 пост відвантаження гранул макухи на автотранспорт

У разі необхідності гранули макухи можуть вивантажуватися на автотранспорт. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 20 прес гранулятор лузги

Після обрушення частина лузги піддається дробленню та грануляції на прес грануляторі СРМ 7930. Джерело знаходиться в приміщенні. Час роботи обладнання становить 335 днів по 24 години. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 36 склад зберігання шроту на підлозі.

Склад шроту призначений для тимчасового зберігання (не більше 10-12 діб) і відвантаження шроту на автомобільний і ж/д транспорт. Об'єм одноразового зберігання соєвого шроту: 500 тонн. Проводяться викиди пилу шроту соняшника.

Джерело № 40-№ 42 смінь з лугом.

Для нейтралізації вільних жирних кислот і частини ортофосфорної кислоти використовують розчин лугу (натр їдкий). Встановлено смінь на 20 т. Проводяться викиди гідрооксиду натрію.

Джерело № 43, № 44 дезодоратор.

Для дезодорації олії використовують дезодоратор. Дезодорація - процес відгону з жиру летких речовин, які надають йому смак і запах: вуглеводнів, альдегідів, спиртів, низькомолекулярних жирних кислот, ефірів та ін. Олія, що знаходиться в дезодораторі, обробляється гострою парою. Відбувається випаровування органічних речовин - носіїв запаху і смаку. Час роботи обладнання становить 325 днів по 24 годин. Проводяться викиди вуглеводнів граничних, олеїнової кислоти, ацетальдегіду, формальдегіду, діетилового ефіру.

Джерело № 51 смінь з лугом для замочування фільтрувальних пластин

Для замочування фільтрувальних пластин використовують розчин лугу (натр їдкий). Встановлено смінь на 2,0 м³. Замочування проводиться 1 раз на місяць. За рік використовують 4 пластини, що замочуються 50 разів.

Проводяться викиди гідрооксиду натрію.

Джерело № 52 дільниця переробки сміттєвих домішок

Сміттєві домішки з накопичувального бункеру по трубопроводу подаються на шість пресів НПІІ-20, де вичавлюється технічна олія та утворюється технічна макуха. Технічна олія збирається в двох ємкостях по 25 м³ кожна, а технічна макуха з пресів шнеком транспортується в бункер. Час роботи дільниці становить 223 дні у рік по 24 години на добу. Проводяться викиди пилу насіння соняшника, акролеїн.

Джерело № 53 пост вивантаження технічної макухи та гранульованого лушпиння соняшника

Вивантаження технічної макухи та гранульованого шроту на автотранспорт здійснюється в приміщенні посту. Також в цьому приміщенні відбувається фасування технічної макухи та гранульованого шроту в "біг- беги". Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 54 пост вивантаження лушпиння соняшника

Вивантаження лушпиння соняшника на автотранспорт здійснюється в приміщенні посту. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 59 осаджувальна камера від охолоджувача пелет з лушпиння соняшника.

Для збирання пилу від охолоджувача пелет встановлено пилосаджувальну камеру. Проводяться викиди пилу лушпиння соняшника.

Джерело № 60 склад шроту бункерного типу.

Шрот з екстракційного цеху закритими транспортерами подається в склад. Склад шроту бункерного призначений для тимчасового зберігання (не більше 10-12 діб) і відвантаження шроту на автомобільний і залізничний транспорт. Об'єм одноразового зберігання соєвого шроту: 90 м³. Проводяться викиди пилу шроту соняшника.

Джерело № 62 бункер відходів рукавного фільтру від охолоджувача гранулятора шроту.

Після очищення повітря в рукавному фільтрі відходи, що утворилися, поступають у бункер. Проводяться викиди пилу шроту.

Джерело № 63 майстерня.

В майстерні проводяться зварювальні та різальні. За рік використано 180,0 кг електродів АНО-4, 200 л пропан-бутанової суміші. В майстерні встановлено свердловальний верстат, час роботи якого становить 862 год/рік, заточувальний верстат з діаметром кола 350 мм, час роботи якого становить 480 год/рік, токарний верстат, час роботи якого становить 862 год/рік.

Проводяться викиди оксиду заліза, мангану, азоту діоксид, вуглецю оксид, пилу металевого та пилу абразивно-металічного.

Джерело № 64 ГРП.

ГРП є джерелом витоку газу внаслідок негерметичності з'єднань обладнання, арматури і газопроводів. При цьому газ надходить в приміщення ГРП, звідки видаляється за допомогою дефлекторів. Проводяться викиди метану. Визначення забруднюючих речовин, їх кількісних та якісних

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ НОРМАТИВІВ ГДВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Згідно з вимогами п. 4. 1 ГОСТ 17.2.3.02-78 "Охрана природы. Атмосфера." підприємства, для яких встановлені нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферу, повинні організувати систему контролю за дотриманням нормативів ГДВ. Контроль встановлюється для речовин, для яких виконується рівняння:

$$K = M / \text{ГДК} \times H > 0.01 \text{ при } H > 10 \text{ м; (1)}$$

$$K = M / \text{ГДК} > 0.1 \text{ при } H < 10 \text{ м; (2)}$$

де M - сумарна величина викиду забруднюючої речовини від всіх джерел викидів підприємства, г/с;

H - середньозважена по підприємству висота джерел викидів.

Контроль за дотриманням нормативів ГДВ (ТПВ) здійснюється силами підприємства або організації даного чи інших відомств, що залучаються підприємством на договірних засадах і проводиться на джерелах викидів шкідливих речовин відповідно до "Тимчасової інструкції про порядок проведення вимірів і урахування шкідливих викидів в атмосферу", узгодженої з ГОТУ і "Посібником із контролю забруднення атмосфери" Мінздраву СРСР і Госкомгідромету.

Всі джерела викидів, які підлягають контролю діляться на дві категорії:

- до першої категорії відносяться джерела, для яких виконується нерівність: $C_m / \text{ГДК} > 0.5$, де C_m - величина максимально разової концентрації шкідливої речовини в мг/м³, а також нерівності (1), (2).

Джерела 1-ої категорії контролюються систематично. Контроль за джерелами 2-ої категорії може здійснюватися епізодично. В будь-якому випадку обов'язковому контролю підлягають: діоксиди сірки, азоту, оксид вуглецю, пил, шкідливі речовини, по яким в даному населеному пункті зафіксовані перевищення середньорічних концентрацій над середньодобовими.

Періодичність вимірювального контролю в місцях за дотриманням встановлених значень ГДВ визначається нижче приведеною таблицею:

Потужність викиду, г/с	Діапазон ГДК _{м.р.} (ОБРВ), мг/м ³			
	<0,01	0,01 -0,1	0,1 - 1,0	>1,0
Менше 0,1	12	18	24	30
Від 0,1 до 1,0	6	12	18	24
Від 1,0 до 10	3	6	12	18
Від 10 до 100	2	3	6	12
Від 100 до 1000	1	2	3	6
1000 і більше	0,5	1	2	3

Охорона праці.

Згідно Закону України «Про охорону праці» на ТОВ «Гідросенд» відповідно до наказу директора №72 від 20.12.2013 року створена служба охорони праці. Наказом по підприємству № 18/1 від 10.04.2013 року затверджено положення про службу охорони праці. Працівники відділу охорони праці здійснюють безперервний контроль за станом охорони праці, видають керівникам

структурних підрозділів обов'язкові до виконання приписи усунення наявних недоліків та безпечного виконання робіт.

На підприємстві впроваджено систему управління охороною праці, яка передбачає проведення трьохступеневого контролю за станом охорони праці – починаючи з непосредних керівників робіт, закінчуючи – непосредньо директором.

Особи, відповідальні за дотримання вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки на підприємстві:

директор – Фоцій О.М.- пройшов навчання в ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» Витяг з протоколу №272 від 03.02.2021 року;

начальник відділу охорони праці – Тертишников О.І. пройшов навчання в ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» протокол № 1222 від 26.09.2019 року;

представник від трудового колективу – Цуверкалова О.О. пройшов навчання в ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» Витяг з протоколу №272 від 03.02.2021 року.

Проведено навчання та перевірку знань керівників структурних підрозділів та осіб відповідальних за безпечне проведення робіт за наступними нормативними документами:

- НПАОП 15.4-1.06-97 Правила безпеки для олійно-жирового виробництва - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1230 від 26.09.2019 року,
- НПАОП 0.00-1.80-18 Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв та відповідного обладнання до нього - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1364 від 11.10.2019 року,
- НПАОП 0.00-1.76-15 Правил охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1491 від 29.10.2019 року,
- НПАОП 0.00-1.81-18 Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1317 від 03.10.2019 року,
- Нормативних документів з питань безпечної і надійної експлуатації виробничих будівель споруд - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1218 від 19.09.2019 року,
- НПАОП 15.0-1.01-17 Правил охорони праці для працівників зайнятих на роботах зі зберігання та переробки зерна - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1313 від 03.10.2019 року,
- НПАОП 0.00-1.15-07 Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1489 від 29.10.2019 року,
- Законодавчих і нормативних актів з питань охорони праці, пожежної безпеки і санітарно-епідеміологічного забезпечення - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1222 від 26.10.2019 року,
- НПАОП 0.00-1.76-15 Правил безпеки систем газопостачання - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1420 від 18.10.2019 року,
- НПАОП 0.00-5.11-85 Типової інструкції з організації безпечного ведення газонебезпечних робіт - протокол ТОВ « Учбово-курсoвий комбінат» № 1498 від 30.10.2019 року.

Підприємством отримані дозволи на виконання робіт та експлуатацію обладнання підвищеної небезпеки (дозвіл №069.19.35 від 11.05.2019р. та №070.19.35 від 11.05.2019р.), зареєстровані та погоджені Управлінням Держпраці у Кіровоградській області декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства (ресстр.№205 від 29.12.2017р. та ресстр.№236 від 25.06.2018р.).

Кількість виробничих об'єктів

Організаційна структура Підприємства налічує 2 виробничих цехи та 5 допоміжних і обслуговуючих підрозділів, а саме:

Виробничі цехи:

Цех №1 - з виготовлення і розливання олії соняшникової та формування, зберігання і відвантаження шроту і пелет

Цех №2 - з гідратації, рафінування і дезодорації олії соняшникової та переробки соапстоку

Допоміжні та обслуговуючі підрозділи:

котельне господарство, охоронний підрозділ, бригада навантажувально -розвантажувальних робіт та складського господарства, ремонтно-механічна, енерго-ремонтна.

Кількість працюючих на підприємстві - 237, з них: жінок - 18, неповнолітніх - 0.

Кількість зайнятих на роботах підвищеної небезпеки - 52, з них: жінок - 0.

Працівникам безкоштовно, за кошти роботодавця, видається спецодяг, спецвзуття та засоби індивідуального захисту згідно норм, які встановлені на законодавчому рівні та додатково, згідно колективного договору.

Засоби індивідуального захисту видаються у відповідності до умов праці. Кожному робітнику підприємства надається два комплекти робочого одягу, прання якого здійснюється у спеціалізованих закладах. У разі передчасного зношення спецодягу та спецвзуття здійснюється їх заміна.

Інформація про проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці працівників:

Багато уваги підприємством приділяється системі навчання персоналу, яка є найважливішим інструментом за допомогою якого керівництво отримує можливість підвищувати потенціал людських ресурсів, і розрахована на те, щоб впливати на кожного працівника протягом всієї його трудової діяльності.

На ТОВ «Гідросенд» затверджено положення про порядок проведення навчання та перевірку знань з питань охорони праці, затверджено графік проведення перевірки знань з питань охорони праці, робітники ознайомлені під підпис з планом-графіком проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, а також після перевірки знань з питань охорони праці, оформлюються протоколи для допуску робітників до виконання робіт.

На підприємстві є затверджені програми проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, розроблені тестові білети по професіям з перевірки знань з питань охорони праці, наказом по підприємству затверджено та введено у дію положення про проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, підприємство має кабінет по проведенню навчання з питань охорони праці з плакатами та наглядними посібниками, також є основні нормативно правові акти з охорони праці.

Система підготовки кадрів забезпечує відтворення кваліфікованої робочої сили відповідно до потреб розвитку виробництва та його постійного технічного оновлення. Робітники, що володіють необхідним обсягом знань, умінь і навичок, забезпечують більш високу продуктивність і якість праці при раціональному використанні матеріальних ресурсів.

На підприємстві є всі необхідні паспорти та інша експлуатаційна документація на устаткування, обладнання, машини та механізми, відповідні схеми їх розміщення по виробничим дільницям.

Атестація робочих місць за умовами праці

Відповідно до наказу від 04 жовтня 2016 року № 66-ОД « Про проведення атестації робочих місць за умовами праці» визначено мету, завдання та створено постійно діючу комісію по проведенню атестації робочих місць за умовами праці на підприємстві згідно з рекомендаціями по її складу.

План заходів по проведенню атестації робочих місць за умовами праці у ТОВ «ГІДРОСЕНД», терміни їх реалізації та відповідні виконавці затверджені і відповідають Методичним рекомендаціям по проведенню атестації робочих місць за умовами праці (затверджені постановою Мінпраці України від 01 вересня 1992 року № 41).

Виходячи із штатного розпису підприємства, постійно діючою атестаційною комісією було визначено, що у ТОВ «ГІДРОСЕНД» атестації за умовами праці підлягає 12 робочих місць за 5 найменуваннями професій (електрозварник ручного зварювання, апаратник-екстраторник, пресувальник-віджимач харчової продукції, оброблювач соапстоку, апаратник рафінації жирів та олії).

Пільги та компенсації, що надаються працівникам, і їх відповідність умовам праці.

За результатами атестації робочих місць за умовами праці працівникам ТОВ «ГІДРОСЕНД» підтверджено право:

- 1) на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці по 12 робочим місцям за професіями: електрозварник ручного зварювання, апаратник-екстраторник, пресувальник-віджимач харчової продукції, оброблювач соапстоку, апаратник рафінації жирів та олії;
- 2) на доплату за роботу у шкідливих і важких умовах праці по 10 робочим місцям за професіями: : електрозварник ручного зварювання, апаратник-екстраторник, пресувальник-віджимач харчової продукції, оброблювач соапстоку;
- 3) на безкоштовне отримання молока або інших рівноцінних харчових продуктів за роботу із шкідливими хімічними речовинами по 8 робочим місцям за професіями електрозварник ручного зварювання, апаратник-екстраторник, оброблювач соапстоку.

Згідно додатку 1 до порядку та правил проведення страхування цивільної відповідальності перед третіми особами згідно постанови КМУ №1788 від 16.08.2002 року на ТОВ «Гідросенд» страхування не проводиться, так як не є об'єктом підвищеної небезпеки.

Кадрова політика підприємства

Середня кількість працівників на підприємстві на 2020 рік складає 237 осіб.

На підприємстві проведено атестацію робочих місць, що надає право працівникам на додаткові дні відпочинку та доплати.

З метою підвищення рівня роботи, змоги донести свої думки та пропозиції розроблена процедура обробки скарг та пропозицій. Також на підприємстві діє Кодекс ділової етики.

На підприємстві діє Корпоративна політика щодо заборони на примусову і дитячу працю. Всі співробітники найняті і працюють з почуттям гідності і прояви до них поваги, працюють за власної волі і отримують відповідну заробітну плату, яка включає в себе оплату понад нормованих годин. Виключається будь-яка дискримінація за ознаками віку, статі. Робочий час регламентовано законом про працю.

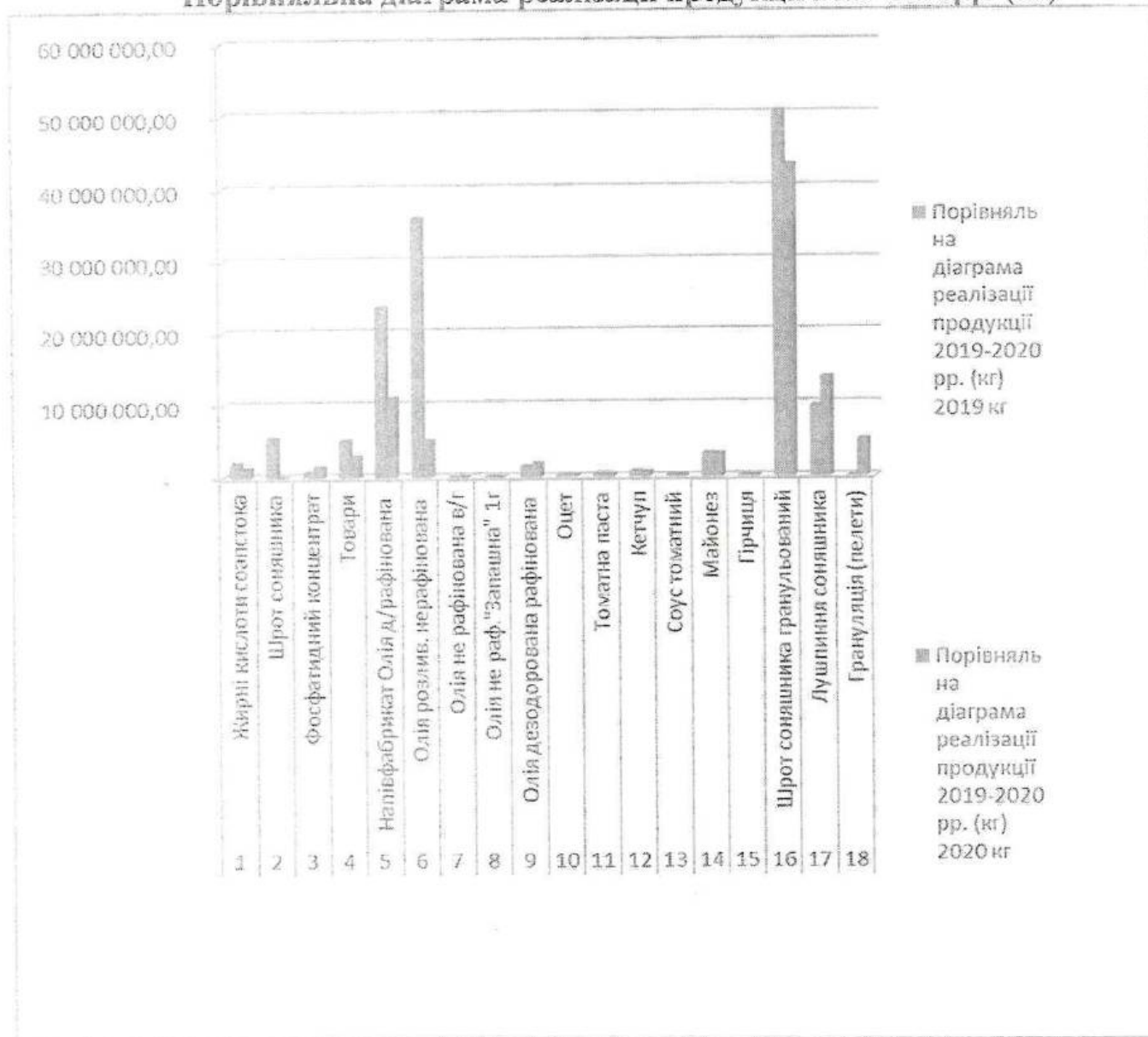
ТОВ «Гідросенд» при будь-яких ділових операціях з клієнтами, постачальниками конкурентами повністю підтримує міжнародні закони і правила, що не допускають корупції. Всі фінансові операції нашого підприємства точно і правильно реєструються згідно норм і правил чинного законодавства, доступні для перевірок, а також аудиторам.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОРІВНЯННІ 2020-2019 рр.

№	Номенклатура реалізованої продукції	2019		2020		Темп зростання кількості	Темп зростання ціни
		кг	грн/кг	кг	грн/кг		
1	Жирні кислоти соапстока	2 025 000,00	10,94	1 285 280,00	13,23	63,5	120,5
2	Шрот соняшника	5 520 360,00	4,88	-	-	-	-
3	Фосфатидний концентрат	727 120,00	6,13	1 450 790,00	3,6	199,5	58,8
4	Товари	5 128 694,60	9,58	2 905 744,11	9,35	56,7	97,6
5	Напівфабрикат Олія д/рафінована	23 476 938,80	18,07	10 965 603,61	22,52	46,7	124,8
6	Олія розлив. нерафінована	35 934 102,24	19,01	5 146 510,00	29,37	14,3	154,1
7	Олія не рафінована в/г	8 336,42	24,58	27 474,42	34,42	329,6	140,1
8	Олія не раф."Запашна" 1г	36 371,82	24,3	31 654,78	28,63	87,0	117,1

9	Олія дезодорована рафінована	1 500 120,46	23,42	1 875 479,4	26,72	125,0	114,1
10	Оцет	304 585,85	6,97	307 599,50	7,63	101,0	109,4
11	Томатна паста	477 373,62	25,77	450 159,80	28,04	94,3	108,8
12	Кетчуп	789 644,84	14,18	681 045,63	15,51	86,3	109,4
13	Соус томатний	219 007,32	19,6	243 430,98	21,45	111,1	109,5
14	Майонез	3 250 623,14	21,47	3 210 034,90	22,89	98,8	106,6
15	Гірчиця	217 569,01	26,11	209 555,32	27,17	96,3	104,1
16	Шрот соняшника гранульований	50 451 951,00	5,1	43 080 768,60	6,13	85,4	120,2
17	Лушпиння соняшника	9 779 130,00	1,41	13 692 200,00	0,71	140,0	50,5
18	Лушпиння соняшника гранульоване (пелети)	72 760,00	1,84	5 148 380,00	1,13	7075,8	61,5

Порівняльна діаграма реалізації продукції 2019-2020рр. (кг)

З наведених даних видно, що динаміка реалізації продукції підприємства в 2020 році в порівнянні з 2019 роком по деяким позиціям суттєво зросла, а по деяким – знизилася. Так суттєво зросла реалізація фосфатидного концентрату, але ціна реалізації була значно нижчою, олії бутильованої нерафінованої в/г, олії дезодорованої рафінованої, лушпиння соняшнику, лушпиння соняшнику гранульованого (пелети). При цьому відбулося суттєве зниження реалізації жирних кислот соапстоку, товарів, напівфабрикату олії дезодорованої рафінованої, олії розливої нерафінованої(сирець).

Матеріальні витрати і витрати на оплату послуг, використаних у виробництві продукції (товарів, послуг)

Найменування продуктів і послуг	Матеріальні витрати та витрати на оплату послуг, використаних у виробництві продукції
Всього	1 103 822,4
Продукція сільського господарства, мисливства та пов'язані з ними послуги	876 102,6
Тварини живі та продукція тваринництва	32,0
Продукція добувної промисловості та розроблення кар'єрів інша	1435,6
Деревина та вироби із деревини та корка, соломки та матеріалів рослинних для плетіння	7973,5
Текстиль. Одяг . Шкіра, вироби зі шкіри та інших матеріалів	220,3
Послуги з друкування та тиражування записаної інформації (тиражування звуко-, відеозаписів і програмного забезпечення)	
Продукти нафтоперероблення (бензин, газ, газойлі (дизельне паливо), оливи та мастила нафтові, торф'яні брикети тощо)	139,0
Речовини хімічні та продукти хімічні. Продукти фармацевтичні основні та препарати фармацевтичні	5 386,7
Фарби, лаки та продукція подібна. Мило та засоби мийні, засоби для чищення та полірування. Продукція хімічна інша.	78,1
Вироби гумові та пластмасові (шини нові та відновлені; труби та профілі, пластмасова тара, будівельні вироби з пластмас; послуги з виробництва інших полімерних виробів: різання, нарізування різьби, нанесення покриттів або обробка полімерних поверхонь (крім нанесення полімерних покриттів на металеві поверхні))	12 855,6
Скло та вироби зі скла. Вироби вогнетривкі. Матеріали будівельні з глини (цегла). Вироби з фарфору та кераміки інші	195,2
Машини і устаткування загального призначенні (запасні частини, комплектуючі до продукції машинобудування, помпи і компресори, крани та клапани, підшипники, колеса та передачі зубчасті, елементи передач і приводів механічних, тощо)	951,3
Меблі, частина меблів. Продукція промислова інша. Послуги з ремонту та монтажу машин і устаткування	1245,1

Електроенергія; послуги з передавання та розподілення електроенергії, за які підприємство самостійно розраховується з постачальником (крім платежів, які включені до плати за оренду нерухомого майна у рядку 453)	69 407,5
Газ вироблений; послуги з розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи, за які підприємство самостійно розраховується з постачальником	1 306,6
Вода природна; послуги з очищення та постачання води, за які підприємство самостійно розраховується з постачальником (крім платежів, які включені до плати за оренду нерухомого майна у рядку 453)	3 465,9
Послуги з будівництва, з поточного ремонту будівель, споруд, доріг тощо	
Послуги вантажного залізничного транспорту	54 336,9
Послуги вантажного автомобільного транспорту	36 826,0
Послуги авіаційного вантажного транспорту	
Послуги трубопровідного транспорту	
Послуги зі складування та зберігання всіх видів товарів на відповідних складах (зерносховищах, бункерах тощо), допоміжні послуги у сфері транспорту (буксирування, швартування, керування повітряним рухом тощо), послуги платних автостоянок, вантажних транспортно-експедиційних агентств	
Поштові та кур'єрські послуги	9,8
Послуги у сфері телекомунікацій (електрозв'язку)	21,4
Послуги з комп'ютерного програмування, консультування та супутні послуги (розроблення, встановлення програмного забезпечення; створення веб-сторінок тощо); інформаційні послуги (послуги з розміщення та оброблення інформації на веб-вузлах; місце або час для реклами в мережі Інтернет; послуги інформаційних агентств тощо)	805,0
Фінансові послуги, крім послуг у сфері страхування та пенсійного забезпечення (оплата послуг кредитних та інших фінансових установ (крім сплати відсотків) за розрахунково-касове обслуговування, надання кредитів, з фінансового лізингу тощо)	2439,9
Послуги у сфері страхування, перестраховування та недержавного пенсійного забезпечення, крім послуг обов'язкового соціального страхування	57,2
Послуги допоміжні у сфері фінансових послуг і страхування (з посередництва за договорами, з проведення та реєстрації операцій із цінними паперами, довірчого управління майном та зберігання; клірингові послуги; послуги з оцінювання ризиків та завданої шкоди; послуги страхових агентів та брокерів тощо)	
Послуги, пов'язані з нерухомим майном (орендна плата за нерухоме майно, послуги з оренди, купівлі, продажу, оцінювання нерухомого майна, орендна плата за земельні ділянки, крім орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності тощо)	4 632,1
Послуги у сферах права та бухгалтерського обліку. Послуги консультаційні з питань керування	274,9
Послуги у сферах архітектури та інжинірингу; послуги у сферах технічних випробувань і досліджень	718,8
Послуги у сфері реклами та послуги з дослідження кон'юнктури ринку	2 956,2

Послуги професійні, наукові та технічні, інші. Послуги у сфері ветеринарії	18 602,7
Послуги охоронних служб. Послуги з обслуговування будинків і територій (прибирання приміщень, миття вікон, тощо). Послуги адміністративні та допоміжні для офісів та послуги допоміжні комерційні інші.	751,9
Послуги у сфері державного управління й оборони, послуги у сфері обов'язкового соціального страхування (послуги органів юстиції та правосуддя, охорони громадського порядку та безпеки, державних пожежних служб, з ліцензування, патентування та сертифікації)	579,4
Послуги громадських організацій. Послуги з ремонту комп'ютерів	15,2

Цінова політика підприємства.

1. Мета підприємства на ринку і процес ціноутворення

Цінова політика ТОВ «Гідросенд» - це сукупність економічних і організаційних мір спрямованих на досягнення за допомогою цін кращих результатів господарської діяльності забезпечення стійкого збуту, одержання достатнього прибутку.

Цінова політика передбачає взаємозалежне врахування необхідності відшкодування витрат і одержання необхідного прибутку, орієнтації на стан попиту і конкуренції; сполучення єдиних і гнучких цін на продукцію.

ТОВ «Гідросенд» розширює номенклатуру своєї продукції і виступає з новими товарами на нових ринках, освоює суміжні області виробництва, розширює експортні можливості підприємства. Широко використовується освоєння нової продукції, що за технологією виробництва, експлуатацією, призначенням і обслуговуванням тісно пов'язана зі старою.

Основним напрямком розвитку підприємства є максимізація прибутку, підвищення рівня рентабельності. Завдяки цьому збільшується прибутковість і розширюються відтворювальні, у тому числі й інвестиційні, можливості підприємства, підтримка забезпечення ліквідності — платоспроможності підприємства.

2. Вплив зовнішніх факторів на поведінку підприємства

Стратегія ринкового поведіння ТОВ «Гідросенд» - збільшення обсягів продажів на визначеному сегменті ринку та упровадження товару ринкової новизни на вже освоєний ринок;

Тактичні задачі маркетингу:

- розширити номенклатуру товарів на основі уточнених даних про потреби покупця;
- переорієнтувати частину реклами з поширення інформованості про товар на стимулювання його придбання;
- знизити ціни з метою залучення додаткового числа покупців;
- провести заходи щодо стимулювання персоналу, що відповідає за ефективність комерційних справ на підприємстві.

3. Принципи формування цін на продукцію

На підприємстві ТОВ «Гідросенд» для стимулювання збуту, ціни встановлюються з знижками та націнками. Початкові ціни (у прейскурантах, каталогах) виступають у якості відправної точки, несуть довідковий характер. Вони є цінами пропозиції. Фактична ціна продажу товару може відрізнятися від ціни пропозиції за рахунок цінових націнок або знижок. На

практиці застосовується багато різноманітних націнок і знижок обумовлених різними причинами.

Основні види цінкових знижок:

1. Оптова- дилерська (за кількість)
2. Бонусні
3. За передоплату
4. Спеціальні
5. Знижка на термін
6. Попередня знижка
7. Знижка при досягненні певної суми
8. Партнерська знижка
9. Сезона знижка

Оптова - дилерська (за кількість) при значному обсязі разової покупки - знижки за розмір поставленої партії можуть складати **5÷15 %** від встановленої (кінцевої) ціни.

Бонусні - знижки «за вірність покупця» даються оптовим покупцям . Вони обумовлюються обсягом продажу протягом року або ряду років і складають **5÷15 %** вартості обороту.

За передоплату - знижки надаються за попередню оплату товару в розмірі **10÷20 %** .

Спеціальні знижки – це знижки на продукцію, в якій збігає термін реалізації можуть складати **10÷25 %** від встановленої (кінцевої) ціни. Таку знижку отримують усі без винятку покупці, які купують таку продукцію у певний період, тиждень, місяць для збільшення поточних продажів продукції.

Знижка на термін – надається для розширення ринків збуту в розмірі – **15 %** .

Попередня знижка – надається у разі попереднього замовлення нового товару або послуги **5÷15 %** .

Знижка при досягненні певної суми – надається при досягненні значного рівня продажу за місяць, рік, квартал **10 %**.

Партнерська знижка - передбачається за тривалий термін партнерства **5-15 %**.

Сезонна знижка – згідно сезонного попиту та розпродажу товару **15 %**.

Націнки за:

- виконання особливих вимог покупця,
- поліпшені якості виробу,
- забезпечення особливих умов поставки, транспортування,
- застосування спеціального упакування і т.д.

4. Визначення попиту на продукцію

Визначення скільки товару можна продати на різних рівнях цін (залежність можливого обсягу передбаченого продажу від рівнів цін).

5. Визначення повної собівартості продукції

Проводиться оцінка витрат та пошук шляхів їх зниження, яка включає аналіз собівартості виготовленої продукції. Так, від рівня собівартості залежить крива еластичності пропозиції для підприємства. Ця крива показує як зростає виробництво продукції, якщо ціна на неї підвищується через незадоволеність попиту. Чим вище на ринку ціна продукції, тим у більших обсягах виробник готовий випускати цей товар. Збільшення виробництва у наслідок високої ціни потребує додаткових витрат (інвестицій), а їх джерелом може бути тільки прибуток. Тому чим нижче собівартість, тим вище прибуток з кожної одиниці продукції, тим легше і швидше можна набрати необхідні для інвестування кошти.

Повна собівартість складається з виробничих та інших витрат:

Виробничі витрати:

- 1 Сировина та матеріали;
- 2 ЄСВ - Прямі витрати 23;
- 3 Зарплата - Прямі витрати на оплату праці 23;
- 4 Амортизація;
- 5 Загально - виробничі без амортизації;
- 6 Транспортні витрати;
- 7 Постійні цехові ;
- 8 Лабораторні витрати;
- 9 Допустимі втрати тари згідно норм;

Інші витрати :

- 1 Витрати на збут;
- 2 Адміністративні витрати.
- 3 Інші витрати

6. Вибір методу ціноутворення

Ціноутворення з орієнтацією на конкуренцію передбачає облік таких факторів:

- кількість фірм у галузі;
- аналогічні імпортовані товари;
- знання цін на товари конкурентів.

Підприємство при встановленні найменшої ціни ґрунтується на власних витратах і аналізі можливостей конкурентів.

8. Встановлення кінцевої ціни

Відпускна ціна на всі види продукції ТОВ «Гідросенд» розраховується за формулою:

$$C_{\text{відл}} = C_{\text{повн}} + P_r + \text{ПДВ},$$

де $C_{\text{повн}}$ – повна собівартість одиниці продукції,

P_r – прибуток від реалізації одиниці продукції (рентабельність).

Рівень рентабельності може змінюватися, в залежності від цін конкурентів, біржових котирувань на олію нерафіновану, курсової різниці.

Від ціни залежить, наскільки вдалим буде збут і який буде прибуток. Уміле маневрування цінами (використання гнучких цін, які оперативно змінюються залежно від зміни витрат виробництва, зміни співвідношення попиту та пропозиції або змін в життєвому циклі продукції) дає можливість підприємству підвищити рівень своєї адаптаційної спроможності, не стояти на місці, швидко реагувати на зміну ринкової ситуації і перемагати в конкурентній боротьбі.

РИЗИКИ

Господарська діяльність Підприємства відбувається в умовах складної фінансово-економічної та військово-політичної ситуації в Україні, а також високого ступеня невизначеності, який обумовлений змінами внутрішнього та зовнішнього середовищ. За джерелами виникнення ризику господарської діяльності Підприємства можна класифікувати на:

- **адміністративно-політичні**, які обумовлені нестабільною військовополітичною обстановкою, змінами уряду, нестабільністю політичної влади, неочікуваними та не прогнозованими політичними рішеннями, тощо;
- **господарські**, які обумовлені ризиками зміни податкового та валютного законодавства, значного рівня інфляційних та девальваційних процесів, зміни цін на сировину, товари, роботи, послуги, енергоносії, що закуповуються підприємством, затримки розрахунків з боку покупців по укладених договорах та інше;
- **форс-мажорні**, до яких відносяться посуха, несприятливі погодні умови, що можуть спричинити неврожай насіння соняшника, як основної сировини, ризику стихійних лих, пожеж, військових дій, тощо.

Діяльність ТОВ «Гідросенд» схильна до впливу ризиків. Товариство усвідомлює важливість управління ризиками як одного з ключових компонентів системи корпоративного управління Товариства, спрямованого на своєчасне виявлення, оцінку, попередження та моніторинг ризиків, які можуть впливати на ефективність діяльності і репутацію Товариства.

Управління ризиками передбачає інтеграцію накопиченого галуззю досвіду управління ризиками в загальнокорпоративну систему, що забезпечує комплексне управління ризиками. Діяльність Товариства з управління ризиками пов'язана з необхідністю реконструкції діючих та будівництва нових об'єктів:

- підвищення надійності, безпеки і економічності обладнання за рахунок оновлення основного і допоміжного обладнання, яке виробило свій ресурс;
- підвищення техніко-економічних характеристик обладнання для функціонування в умовах конкурентного ринку електроенергії, скорочення ремонтних витрат;
- підвищення операційної ефективності шляхом реалізації програм по зниженню виробничих витрат і економії;
- проведення зваженої фінансової політики;
- проведення постійного аналізу кон'юнктури ринку олії та продуктів її переробки;
- створення конкурентного середовища у сфері закупівель, робіт і послуг.

Управління ризиками не може гарантувати безризикову діяльність Товариства, проте ефективне управління ризиками, що реалізується комплексно і послідовно в Товаристві, забезпечує розумний рівень впевненості в:

- досягненні стратегічних і операційних цілей, встановлених з урахуванням ризиків і ступеня ризику, на який готове йти Товариство для досягнення своїх цілей;
- забезпеченні прийняття Товариством ризиків, адекватних масштабам його діяльності;
- відповідності із законодавчими та регуляторними вимогами і вимогам корпоративного управління;
- своєчасному реагуванні на зміни у зовнішньому середовищі;
- поліпшенні якості процесу прийняття рішень і підвищення прозорості діяльності;
- підвищенні контролю над збитками і витратами;
- поліпшенні показників ефективності діяльності.

Карта ризиків

В залежності від причин виникнення ризику можна класифікувати на:

Категорія ризиків	Назва ризиків
ЗОВНІШНІ РИЗИКИ	
МАКРОЕКОНОМІЧНІ	<ul style="list-style-type: none"> • економічні та фінансові кризи та коливання, що можуть негативно впливати на діяльність Товариства, продовження негативних тенденцій в економіці; • валютні ризики; • ризик інфляції, тобто непрогнозовані зміни темпів росту цін; • ризик неконвертованості; • неможливість виходу на нові ринки та залучення додаткових інвестицій;
ПОЛІТИЧНІ	<ul style="list-style-type: none"> • нестабільність політичної ситуації в країні • ризик погіршення зовнішньополітичних відносин з іншими державами; • проведення АТО в Донецькій та Луганській областях та пов'язаних із нею локальних військових дій;
РИНКОВІ	<ul style="list-style-type: none"> • зростання конкуренції всередині галузі, поява нових конкурентів; • нестача сільськогосподарської сировини – насіння соняшнику, для забезпечення необхідного обсягу замовлень; • ризики росту вартості сировини, матеріалів, обладнання, енергоносіїв, робіт, що формують вартість продукції ТОВ «Гідросенд»
ФІНАНСОВІ	<ul style="list-style-type: none"> • ризик зниження фінансової стабільності Товариства; • відсутність достатнього обсягу коштів для оновлення основних фондів і реалізації пріоритетних інвестиційних

	<p>проектів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● кредитні ризики; ● валютні ризики; ● підвищення податкових ставок або зміна системи оподаткування; ● зменшення вартості чистих активів Товариства;
ТРУДОВІ	<ul style="list-style-type: none"> ● погіршення позицій Товариства на ринку праці; ● зниження рівня кваліфікованості працівників; ● зміни в демографічній ситуації в Україні, зменшення кількості працездатного населення через відтік населення у великі міста або за кордон;
ПРИРОДНІ ТА ТЕХНОГЕННІ	<ul style="list-style-type: none"> ● пожежі, вибухи, стихійні лиха та природні катаклізми в районі розташування Товариства; ● посуха, яка може привести до неврожаю сировини – насіння соняшнику;
ВНУТРІШНІ РИЗИКИ	
ТЕХНІЧНІ ТА ВИРОБНИЧОТЕХНОЛОГІЧНІ	<ul style="list-style-type: none"> ● ризики виходу з ладу основного обладнання; ● зменшення запланованих обсягів виробництва через зниження продуктивності праці, простій обладнання, втрату робочого часу; ● низька дисципліна поставок сировини, матеріалів; ● нестача кваліфікованих працівників; ● ризик втрат і завдання збитків активам Товариства (пошкодження устаткування та ін.); ● довгий процес створення нових виробничих потужностей;
КАДРОВІ	<ul style="list-style-type: none"> ● низький рівень кваліфікації працівників; ● мінливість кадрів; ● відтік висококваліфікованих кадрів; ● ризик незамінності більш зрілого персоналу; ● ризик зниження мотивації; ● недисциплінованість, супротив, невиконання поставлених задач, недотримання правил та інструкцій; ● ризики, викликані неналежною поведінкою персоналу (виробничі травми, помилки, аварії та інші);
УПРАВЛІНСЬКІ	<ul style="list-style-type: none"> ● недосконалість та відсутність всеобачності при прийнятті управлінських рішень; ● недостатня узгодженість стратегічного і оперативного планування та управління; ● відсутність механізму підвищення зацікавленості кожного структурного підрозділу в якості створюваного продукту або послуги; ● внутрішній і зовнішній опір реалізації обраної політики та проведенню структурних реформ Компанії;
РЕПУТАЦІЙНІ	<ul style="list-style-type: none"> ● ризик погіршення відношення до Товариства з боку основних зацікавлених сторін (працівники, клієнти); ● ризик втрати ділової репутації Товариства перед поточними та майбутніми кредиторами, покупцями та постачальниками.

Ринок рослинних олій – це система з об'єктами та зв'язками, яка піддається аналізу, проте рішення не завжди приймаються в той самий момент. Вплив на ціноутворення на соняшникову олію протягом сезону можуть здійснювати різноманітні фактори. Вони змінюють свою вагу та значимість, та мають певний момент, який впливає на швидкість зміни ціни та її величину. До подібних факторів варто віднести наступні:

- Ціни на рослинні олії у світі ;
- Ціни на нафту;

- Погодні умови та кількість урожаю;
- Попит-пропозиція на глобальному ринку;
- Стоки в портах Чорноморського регіону та наповненість ринків;
- Форс-мажорні фактори (як пандемія Covid-19 у 2020 році).

Перспективи подальшого розвитку з урахуванням ризиків та викликів при здійсненні діяльності ТОВ «Гідросенд»

Однією з основних особливостей 2020 року для підприємств олійно-жирової галузі України, як і для всіх інших, була робота в умовах світової фінансово-економічної кризи та запровадження жорстких карантинних заходів, спричинених COVID-19.

2020 рік виявився непростим для усіх галузей промисловості, в тому числі для олійно-жирової. Окрім пандемії, сильний вплив на роботу галузі спричинила засуха та падіння урожайності усіх олійних та зернових культур. Негативні тенденції, пов'язані з пандемією COVID-19, наряду мали вплив на олійно-жирову промисловість, оскільки у багатьох країнах спостерігалось зниження торгівельної активності.

2020 рік був нетиповим і показовим у плані прийняття рішень та виходу із критичних ситуацій. Недобір врожаю та зростання світових цін на рослинні олії мали негативний вплив на роботу переробних підприємств, оскільки заключення форвардних контрактів на продукти переробки передбачувало певні закупівельні ціни, які в сезон стали невпинно зростати.

Пріоритетними завданнями на найближчий час для України є подолання кризових явищ і прагнення до сталого розвитку аграрного сектора. Ринок олійно-жирової продукції є частиною, сегментом ринку продовольчих товарів, тому він схильний до впливу різних чинників як в світовій економіці: глобалізація, посилення конкуренції між країнами в міжнародній торгівлі, розвиток інтеграційних процесів, так і у внутрішній.

Ефективний розвиток ринку олійно-жирової продукції є необхідною умовою продовольчої безпеки нашої країни, що гарантує фізичну і економічну доступність продовольства, безпеку харчових продуктів.

Олійно-жирова галузь – важлива складова частина вітчизняного агропромислового комплексу. Її кінцева продукція: рослинні олії, майонези, соуси є високоякісним продуктом харчування, що користується підвищеним попитом населення країни. Рослинні олії використовуються в якості сировини на підприємствах хлібопекарської, кондитерської, харчово-концентратної та овочеконсервної галузей. Продукти переробки олійної сировини (макухи і шроту) є високобілковими компонентами кормів в тваринництві, без яких неможливе створення повноцінних раціонів харчування худоби і птиці.

Олія належить до соціально-значимих продуктів. Не зважаючи на зростаючий попит на рослинні олії на світовому ринку, серйозними стримуючими факторами для підприємства на внутрішньому ринку є низька купівельна спроможність населення та загроза посилення ризиків сировинного забезпечення.

Враховуючи обмеженість сировинної бази, основна конкуренція на ринку переробників ведеться не тільки за ринок збуту, а саме за ринок сировини.

Для того щоб утриматися на ринку в умовах конкуренції підприємство формує свою структуру у вигляді вертикально-інтеграційних формувань, в які крім переробних цехів входять логістичні підрозділи, елеватори, заключаються дистриб'ютерські договори на реалізацію продукції. Підприємство є багатопрофільним. Крім олії соняшnikової, діяльність диверсифікується для виробництва майонезів, соусів, кетчупів, гірчиці, продукції томатної групи, кормів для тварин, паливної продукції. Товариство постійно покращує асортимент продукції, що випускається.

Основна увага приділяється процесу контролю якості продукції, її відповідності вітчизняним та світовим стандартам, що дає можливість розширити коло споживачів на вітчизняному ринку та успішно експортувати олійно-жирову продукцію.

Підприємство отримало процесний сертифікат відповідності прийнятим вимогам і умовам стандарту: GMP + B1 (схеми GMP +C6, GMP + International) - це означає, що ТОВ «Гідросенд» прагне дотримуватися принципів сталого розвитку, веде свою господарську діяльність з максимальною відповідальністю, привносить свій внесок у вирішення наявних та майбутніх проблем України, зберігаючи баланс між економічним розвитком, охороною навколишнього середовища і соціальною відповідальністю. У компанії простежується прозорість закупівель та руху товарів і послуг по ланцюжку від виробника до споживача, дотримання національних і міжнародних стандартів охорони навколишнього середовища, охорони праці. Сертифікація підприємств компанії за цим стандартом є однією з умов, продиктованих міжнародним ринком на сьогоднішній день.

Отже, ризики, що знаходяться під пильним контролем та для яких розроблені конкретні заходи управління, не є перешкодою здійснення господарської діяльності ТОВ «Гідросенд»

Комплекс вищевказаних заходів – сучасні методи виробництва продукції, розвиток логістики, постійне розширення асортименту, сертифікація товарів за міжнародними стандартами – утримує підприємство в лідерах ринку олійножирової продукції.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

В 2020 році на ТОВ «ГІДРОСЕНД» не проводились дослідження, інноваційна діяльність і розробки. Витрат на такі заходи не направляли.

Директор ТОВ «Гідросенд»

Головний бухгалтер

О.М.Фочій

Л.І.Чорна